Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэлэгты!

Буряд-Монголой ҮНЭН

№ 74 (5485)
АПРЕЛИИН 13
ВТОРНИК
1948 он

(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн

Москва
ВКП(б)-гэй ЦК
Нүхэр И. В. СТАЛИНДА

...ештэ Иосиф Виссарионович!

...нэр, XV Областной партийна конференциин делега- ... Бурят-Монголой бүхы партийна организациин үмэнэ- ...ВКП(б)-гэй сэсэнмэргэн ленинско-сталинска Централь- ...итетдэ ба Танда, советскэ арадай агууехэ вождь ба ..., верынгее дүлэтэ большевистскэ мэндэ-амарые хүр- ...!

...рят-Монголой Областной партийна организаци болбол ...элнүүдтэй тэмсэхэдээ нилээд ургажа, бэхижэжэ, ха- ...жэ, ВКП(б)-гэй Центральна Комитедые тойрон нягтаар ...ка верынгее XV партийна конференцидэ ерэбэ.

...ай конференци болбол дайнай һүүлэй сталинска та- ...ой айхабтар ехэ түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүр- ...үлее бүхы советскэ арадай үзэгдее дуулдаагүй ехэ ...тэйгээр ба зорилготейгоор большевистскэ партиин ...бри доре тэмсэжэ байһан үедэ сугларба. Бурят-Монго- ...ашад дайнай һүүлэй табанжэлые дүрбэн жилдэ ...ын түлее ами бэеэ хайрлангүйгээр партийна органи- ...хүтэлбэри доро тэмсэжэ, республикын ажахы болон ...ые дээшэлүүлхэ ба хүгжеехэ хэрэгтэ түрүүшын ам- ...уудые туйлаа гэжэ Танда, хүндэтэ нүхэр Сталин, ...йгаар мэдээсэнэбди. Бурят-Монголой ажаүйлэдбэри та- ...ой түрүүшын гоер жилэй үйлэдбэриин программые ... процент дүүргэжэ, ажаүйлэдбэриин продукци гаргал- ...талаар дайнай урда тээхи хэмжээе 32,5 процентээр ...ба. Предприятинууд 1948 оной нэгэдэхи кварталай ...ые 108,7 процент дүүргэжэ, 1947 оной тэрэ үеын- ...ходоо 55,6 процентээр ехэ продукци үгэбэ. Ажаүй- ...ин предприятинуудай эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, ...нүүд болон технигүүд найман һарынгаа үйлэдбэриин ...ые июлиин 4—республикынгаа 25 жилэй ойн баяр- ...р хүртэр дүүргэхын түлее тэмсэжэ байна.

...рят-Монголой колхозууд болон совхозууд ВКП(б)-гэй ...й февральска пленумэй түүхэтэ тогтоолые бэелүүлжэ, ...ндо үндэр баян ургаса ургуулжа, республикамнай та- ...ушаалгынгаа түсэбые болзорһоо урид—октябриин 11-дэ ...ба гүрэндее түсэбһее гадуур 660 мянган пүүд ...тушааха арга-болошотой болоһон байна. Республи- ...күдее ажахын 17 түрүүшүүл Социалистическэ Ажа- ...йин нэрэзэргэдэ хүртэһэн ба 329 түрүүшүүл СССР-эй ...уд болон медальнуудаар шагнагдаһан байна. Эрэгтэй, ...й колхознигууд, МТС болон совхозуудай хүдэлмэри- ...1948 ондо ойн баярай рекордно ургаса туйлахын ...үнее хатуу шангаар тэмсэжэ байна.

...жэлнүүдтэ болоһон ган гасуур дээрэһээ тохеолдоһон ...элнүүдые дабаһанай һүүлээр малажалда зарим тэды- ...тэ туйлагдаа. Малай тоо толгой һүүлэй хоер жилдэ ...үрэлеер ургаһан ба үшее бүри түргэн темпээр ургажа ... Партийна организаци болбол эрэгтэй, эмэгтэй колхоз- ...ые толгойлон, Бурят-Монголые ашаг шэмэ ехэтэй ...ги малажалтай республика болгохо гэжэ ВКП(б)-гэй ...льна Комитедэй табиһан зорилгые дүүргэхын түлее ...тэйгээр тэмсэжэ байна.

...стной партийна организаци болбол ленинско-сталин- ...ционально политикые бэелүүлэн, республика дотор ...ое национальна ба удхаараа социалистическэ культу- ...ншадань дээшэлүүлхэ ба хүгжеехэ хэрэгтэ ехэхэн ...тнуудые туйлаба. Манай интеллигенци болбол идео- логическа хүдэлмэриин асуудалнууд тушаа ВКП(б)-гэй ЦК-гэй заабаринуудые бэелүүлжэ, идеологическа хүдэлмэридэ буржуазно-националистическэ болон бусад харша нүлеенүүдые гаргаха ябадалтай эбсэшэгүйгээр тэмсэжэ, культурна байгуулалтын бүхы һалбаринуудтахи эршэмтэй шанга ба ашаг үрэ ехэтэ хүдэлмэрээрээ ажахын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ еерынгее хубитые оруулна.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй заабаряар ябажа, партийна организаци болбол ажалшадай материально-ажаһуудалай ба культурна хангалгын асуудалнуудта, арадай гэгээрэлэй, элүүрыв хамгаалгын, культурна советскэ худалдаа-наймаае далгэрүүлэгын хэрэгые һайжаруулгада ехэхэн анхаралаа хандуулна, тиин эдэ һалбаринуудташье зарим хэды амжалтанууд туйлагдаа.

Гэбэшье, эдэ һайн үрэ дүнгүүд хадаа һанаагаа амарха ямаршье үндэнэ баримта үгэнэгүй. Большевигүүд гээшэ туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарха ehогүй гэжэ манай партиин Центральна Комитет ба нүхэр Сталин, Та, һургадаг байнат. Мэдэзшэрхэхэ ба һанаагаа амарха гээшэ большевигүүдтэ таарахагүй харша ябадал мүн. Энэ заабариие даган, делегадууд болбол конференци дээрэ большевистскэ шүүмжэлэл ба еерыгее шүүмжэлэлые далгэрүүлжэ, тэрэнь манай хүдэлмэридэхи ехэхэн дутуу дундануудые элирүүлхэ ба партиин табиһан зриятэнүүдтэй тааралдуулан областной партийна организациин практическа зорилгонуудые тодорхойлхо ябадалда туһалаа.

Бидэнэрэй урда ехэхэн зорилгонууд байна. Тэдэнние амжалтатайгаар шиидхэхэ ябадал хадаа партийна организациин ба бүхы ажалшадай хамаг хүсыень элсүүлхые зринэ.

Бидэнэр болбол партиин табиһан ехэхэн шэнэ зорилгонуудые дүүргэхын түлее тэмсэлдэхи амжалтын гол шухала эрхэ байдал хадаа бүхы партийна хүдэлмэриин хэмжээе ба гүрэнэй болон ажахын органуудые большевистскэ хүтэлбэрилгын хэмжээе дээшэлүүлгэ болоно гэжэ мэдэнэбди. Энэ талаар бидэнэр үшее ехэ юумэ хэхэ ehотой байнабди

Бидэнэрэй урда табигдаһан зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэхын түлее Бурят-Монголой большевигүүд хүсэ шадалаа хайралхагүй гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Таниие найдуулнабди.

Бидэнэр болбол ажахын ба культурын бүхы һалбаринуудаар дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлее эсэхэ сусахые мэдэнгүйгээр тэмсэхэбди. Бидэнэр болбол бүхы коммунистнуудай идейно-политическэ хэмжээе хэлбэрилтэгүйгээр дээшэлүүлжэ, бүхы эхин партийна организациинуудай ажал-ябуулгые эдэбхитэй болгожо, еерынгее эргэнүүдые саашадаашье бэхижүүлхэбди. Хүдэлмэришэд ба колхознигуудай үргэн олониитэтэй холбоо барисаагаа үргэдхэжэ ба бэхижүүлжэ, тэдэнэрэй социалистическэ мэдэрэмжые дээшэлүүлхэ талаар, манай орон дотор коммунизмын илалтын түлее тэмсэлдэ большевистскэ партиин туг доро республикын бүхы ажалшадые саашадань үшее ехээр нягтаруулан жагсааха талаар эсэшэ сусашагүй хүдэлмэри ябуулхабди.

Героическа советскэ арадай, байлдаанууд соогуур шалгарһан авангард—большевигүүдэй сэсэмэргэн партиин мандаха болтогой!

Манай агууехэ вождь, багша ба хани нүхэр Сталин ажалшадай баяр жаргалай тулада олон олон жилүүдтэ амар мэндэ ябаха ба мандаха болтогой!

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Областной XV конференци

Апрелиин 10-ай үдэшын заседани

...ийна конференциин энэ үдэшын ...ин дээрэ ВКП(б)-гэй городской ко- ...й секретарь нүхэр **И. П. Култышев** ...ргэлээ һууба.

...заседани дээрэ тоосоого элидхэл- ...ушаа үгэ хэлэлгэн үргэлжэлһэн ...Тэдэнние нэрлэбэл: ВКП(б)-гэй ...Улан горкомой дэргэдэхи марксизм- ...ийн үдэшын университедэй дирек- ...тор **Кузичев**, Сүхын МТС-эй дирек- ...ор политическэ талаар орлогшо нүхэр ...ьков, «Бурят-Монгольска Правда» ...ин хүрюусалгата редактор нүхэр **Н.** ..., Хорин аймагай Үдын МТС-эй директор нүхэр **Б. Нимаев**, БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **К. Барабанов**, ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр **В. Смагин**, ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй пропаганда ба агитациин секретарь нүхэр **А. Казанов**, ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй кадрнуудай секретарь нүхэр **Д. Сальников** гэгшэд болоно.

Тэрэнэй һүүлээр, тоосоого элидхэл хэлһэн, ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй нэгэдэхи секретарь нүхэр **А. В. Кудрявцев** түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ. Нүхэр А. В. Кудрявцев болбол партийна конференци дээрэ үгэ хэлэһэн делегадууд үнэхээр зүб ба большевистскэ шүүмжэлэл хэжэ, партиин Областной Комитедэй, тэрэнэй бюрогой, секретарьнуудай болон республикын советскэ ба ажахын органуудай хүдэлмэридэ байһан ехэхэн дутуу дундануудые элирүүлхэ зуураа, тэдэнние усадхаха тон зүб ба үнэтэй дурадхалнуудые оруулба гэжэ тэмдэглэбэ.

Энээгээр партийна конференциин апрелиин 10-ай үдэшын заседаниин хүдэлмэри дүүрэһэн байха юм.

Апрелиин 11-эй үглөөнэй заседани

...заседани дээрэ ВКП(б)-гэй Облас- ...итедэй секретарь нүхэр **Б. Л. Лобсанов** ...үүлэгшээр һууба.

...(б)-гэй Бурят-Монголой Областной ...нференциин делегадууд болбол пар- ...Областной Комитедэй хүдэлмэридэ ...үгэбэ. Городок городой партий- ...ашин зүүһөө делегадаар һуна- ...нүхэр **Н. В. Халеевэй** дурадхала- ...ртийна конференци болбол ВКП(б) ...Областной Комитедэй политическэ шугамые **зүб**, практическа хүдэлмэриинь **хангалтатай** гэһэн тогтоол нэгэн һаналаар баталба.

Бүхы делегадууд болон айлшадай айхабтар ехэ дэбжэлтэтэйгээр арадуудай Агууехэ вождь **Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА** амаршалгын бэшэг нэгэн һаналаараа баталан эльгээбэ. Тиихэлэ «Агуу-ехэ багша Сталин мандаг!», «Ура!» хашхаралдана. Хүн бүхэн хүл дээрээ зогсожо, үнэн үдаан саг соо альга ташалгаа болоно.

Тэрэнэй һүүлээр, ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй гэшүүд—63 хүн, тэдэнэй кандидадууд—21 хүн, мүн тэрэшэлэн партиин Обкомой шалгалтын комисси — 11 хүн составтайгаар нюуса ба хаамал голосованяар һунгагдаба.

Энээгээр ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Областной XV конференци хүдэлмэрээ дүүргэбэ. Конференци тухай тодорхой материалнууд һаяар гараха.

Улан-Удын депогой кузнечнэ цехын коллектив шэнэ сталинска табанжэлые дүрбэн жилдэ дүүргэхын түлее социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, ажалай бүтээсые нилээд ехэ болгоһон байха юм. Мүн тэрэшэлэн Бурят-Монгол АССР-эй 25 жилэй ойн һайндэрые үйлэдбэриин шэнэ амжалтаар угтаха гэжэ тэндэхи хүдэлмэришэд бүгэдээрээ оролдоно. Нимэ ехэ патриотическа хүдэлөөн дэлгэрһэнэй ашаар тус цех 1948 оной түрүүшын кварталай түсэбые 217 процент дүүргэһэн байгаа. Нимэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха хэрэгтэ цехын мастер нүхэр М. В. Холодков гэгшэ ехэхэн үүргэтэй байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: кузнечнэ цехын мастер Михаил Васильевич Холодков.

И. Красавцевай фото.

XV областной партийна конференцеэр һунгагдаһан ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Областной Комитедэй состав

ВКП(б)-гэй Обкомой гэшүүд

1. Антонюк И. А.
2. Базанов М. А.
3. Балханов А. А.
4. Барабанов К. Т.
5. Башинов А. В.
6. Баянова В. Р.
7. Будаев И. Б.
8. Будэев П. Д.
9. Бубеев Р. С.
10. Винтовкин К. Д.
11. Гончаров А. П.
12. Дамбаева А. Д.
13. Дубровский В. И.
14. Данилов В. С.
15. Дмитренко П. И.
16. Иванов С. М.
17. Ильин П. И.
18. Кудрявцев А. В.
19. Кучеров В. М.
20. Казаков А. Я.
21. Култышев И. П.
22. Киселев С. К.
23. Коштаб Б. Я.
24. Константинова Е. А.
25. Калинин И. П.
26. Ким И. А.
27. Коробов К. Г.
28. Лобсанов Б. Л.
29. Лымарь Ф. К.
30. Лубсанов Д. Д.
31. Могненов М. М.
32. Митякин С. И.
33. Миссошниченко И. Н.
34. Неверов Н. А.
35. Протасова З. Я.
36. Попов А. И.
37. Петухов П. М.
38. Прокопьев С. И.
39. Пискунов М. Е.
40. Рампилова М. А.
41. Сабуров Л. П.
42. Сахьянов В. А.
43. Сальников Д. П.
44. Сычев Т. Д.
45. Ситникова В. А.
46. Степанов С. С.
47. Сарбаев М. И.
48. Смагин В. К.
49. Санжимитыпов Д. С.
50. Суворов Г. И.
51. Сафронов Р. С.
52. Тыхеева С. А.
53. Точилов И. И.
54. Тюрнев П. Ф.
55. Фомин И. Е.
56. Халеев Н. В.
57. Хогоева В. И.
58. Цыденова Г. А.
59. Цыремпилон Д. Ц.
60. Цыдынжапов Г. Ц.
61. Цыганков Г. П.
62. Чупиков С. С.
63. Эрдынеев Д. Д.

ВКП(б)-гэй Обкомой гэшүүдэй кандидадууд

1. Аксенов Ф. И.
2. Афанасенко П. А.
3. Багадаев М. С.
4. Галсанов Ц. Г.
5. Горбачев И. Г.
6. Данзанов Т. Д.
7. Доржин Б.
8. Дамдинжапов Ц. Ж.
9. Дычко Т. П.
10. Жданова О. Д.
11. Завьялов А. В.
12. Козель А. И.
13. Москалев Б. Г.
14. Петухов И. Н.
15. Пемулева П. П.
16. Сабылин В. С.
17. Хангалов М. П.
18. Чепарин П. Д.
19. Чукреев А. Т.
20. Шевченко В. И.
21. Яковлев Р. Н.

XV областной партийна конференцеэр һунгагдаһан областной шалгалтын комиссиин гэшүүдэй состав

1. Алексеев И. Б.
2. Балтуев Т. С.
3. Воронцова К. Ф.
4. Крылов В. П.
5. Маланов Н. А.
6. Михайлов А. С.
7. Намсараев Х. Н.
8. Стрельников А. П.
9. Цыжипов Б. Ц.
10. Цырендержиев Д. Б.
11. Чувьюров М. И.

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой нэгэдэхи пленум тухай

Энэ оной апрелиин 12-то ВКП(б)-гэй Обкомой нэгэдэхи пленум болобо.

Пленум болбол удаадахи эмхидхэлэй асуудалнуудые хараажа үзэбэ гэбэл:

1. ВКП(б)-гэй Обкомой секретарьнуудые һунгалга.
2. ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой гэшүүдые ба гэшүүдтэ кандидадуудые һунгалга.
3. ВКП(б)-гэй Обкомой таһагуудые даагшадые баталалга.
4. «Бурят-Монгольская Правда» ба «Бурят-Монголой Үнэн» газетэнүүдэй редакторнуудые баталалга.

ВКП(б)-гэй Обкомой нэгэдэхи секретаряар—нүхэр **Кудрявцев А. В.**, ВКП(б)-гэй Обкомой хоердохи секретаряар—нүхэр **Лобсанов Б. Л.**, ВКП(б)гэй Обкомой гурбадахи секретаряар—нүхэр **Кучеров В. М.**, ВКП(б)-гэй Обкомой кадрнуудай секретаряар нүхэр **Сальников Д. П.**, ВКП(б)-гэй Обкомой пропаганда ба агитациин секретаряар—нүхэр **Казаков А. Я.** һунгагдабад.

Үүхэд **Кудрявцев А. В, Лобсанов Б. Л., Кучеров В. М., Сальников Д. П., Казаков А. Я., Иванов, С. М., Цыремпилон Д. Ц., Култышев И. П., Базанов М. А.** гэгшэд ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой гэшүүд боложо һунгагдабад.

Үүхэд **Петухов П. М.** ба **Неверов Н. А.** гэгшэд ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой гэшүүдтэ кандидадууд боложо һунгагдаба.

ВКП(б)-гэй Обкомой секретарние орлогшоор ба ажаүйлэдбэриин таһагые даагшаар нүхэр **Чепарин П. Д.**, ВКП(б)-гэй Обкомой секретарние орлогшоор ба транспортна таһагые даагшаар нүхэр **Могночов М. М.**, ВКП(б)-гэй Обкомой секретарние орлогшоор ба худалдаа-наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой таһагые даагшаар—нүхэр **Данилов В. С.**, эмхидхэлэй-инструкторска таһагые даагшаар—нүхэр **Петухов П. М.**, хүдөө ажахын таһагые даагшаар—нүхэр **Эрдынеев Д. Д.** һургуулинуудай таһагые даагшаар—нүхэр **Матханов П. Н.**, сэрэгэй таһагые даагшаар—нүхэр **Бакуреев И. М.**, кадрнуудай таһагыи даагшын орлогшоор нүхэр **Петухов И. Н.**, пропаганда ба агитациин таһагыи даагшын орлогшоор нүхэр **Дамдинжапов Ц. Ж.** баталагдабад.

«Бурят-Монгольская Правда» газетын хүрюусалгата редакторраар—нүхэр **Неверов Н. А.**, «Бурят-Монголой Үнэн» газетын хүрюусалгата редакторраар—нүхэр **Лубсанов Д. Д.** баталагдабад.

* * *

Областной шалгалтын комиссиин заседани дээрэ шалгалтын комиссиин түрүүлэгшээр нүхэр **Чувьюров М. И.** һунгагдаһан байна.

Финляндиин Правительствэнна Делегаци Москваһаа мордоба

Апрелиин 9-дэ Финляндиин Премьер-Министр г. М. Пеккала, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүд г. г. Б. Энкель ба Р. Свенто, Дотоодын Хэрэгүүдэй Министр г. Ю. Лейно, Финляндиин Сеймын Вице-Түрүүлэгшэ г. У. Бекконен, Сеймын депутадууд г. г. О. Пелтонен, И. Седерьельм ба бусад официальна нюурнуудай составтайгаар Финляндиин Правительственна Делегаци Москваһаа мордобо.

Мордогшодые СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Орлогшо ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов. СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшонор А. Я. Вышинский ба В. А. Зорин, СССР-эй Гадаадын Худалдаа-наймаанай Министрын Орлогшо А. Д. Крутиков, Моссоведэй Түрүүлэгшын Орлогшо П. В. Абрамов, генерал-лейтенант И. В. Славин, Москва городой комендант генерал-лейтенант Б. Р. Сидлов, СССР-эй МИД-эй 5-дахи Европейскэ Таһагые Даагша А. М. Абрамов гэгшэд Ленинградска вокзал дээрэ үдэшэбэ.

Тэрэшэлэн мордогшодые СССР-тэ байгаа Финляндиин Миссиин гэшүүд Посланник г. К. Сундстрем түрүүтэй ба Москвада түлөөлэгдэһэн бусад Посольствонуудай ба Миссиинүүдэй түрүүнэр үдэшэлсэбэ. Эдэнтэй хамта Финляндида байгаа СССР-эй Посланник Г. М. Савоненков Москваһаа мордобо.

Үдэшэхэ үедэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдажа, Финляндиин ба Советскэ Союзай гүрэнэй гимнэнүүдые татагдаһан байна. Вокзал хадаа финляндска ба советскэ тугуудаар шэмэгдэнхэй байгаа.

Правительственна Делегациие СССР-эй МИД-эй Протокольно Таһагые Даагша Ф. Ф. Молочков советско-финляндска хилэ хүртэр үдэшэхэ байна.

(ТАСС).

ПЕККАЛЫН МЭДҮҮЛГЭ

Москваһаа мордоходоо Финляндиин Премьер-Министр г. М. Пеккала вокзал дээрэ микрофоноор нигэжэ мэдүүлбэ:

Господин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр! Господинууд Министрнүүд! Господинууд!

Финляндиин Правительственна Делегаци гэдэргээ бусахаа байхадаа, Москвада бидэнэй ерээд байха үе соо олон ушарта анхаралтай ба һайнаар хандаһанайнь түлее Советскэ Правительствода баясхалан хүргэнэ. Эндэ ерэхээр мордоһон сэгнэл эхилэн, Москвада байһан бүхы үе соо ниитын намда үнэн зүрхэнэй анхарал табижэ, намайе ехээр баярлуулһанайнь түлее миниий өөрын хүргэхэ баясхалан энэ ниитын баясхалан дотор оролсоно.

Бидэнэй гараа табиһан Договор хадаа Советскэ Союз ба Финляндиин хоерой хоорондын харилсаануудтахи урагшаа алхам болохоһоо гадна, мүн тэрэшэлэн хэнэ үршэ һайн харилсаан ба бее бееэ ойлголсолые нүнэгырүүлхэ ба бэхижүүлхэ байна. Энээнһээ урда тээ Советскэ Союз ба Финляндиин хоерой хоорондо этитэлсэхэгүй байхаһаа байтагай, дайсан харшаябадалай мэдэрал үүдхэдэг ушар олон гарадаг байгаа. Мүнее гар табигдаад, Финляндиин Парламентын ратификациихые хүлеежэ байгаа Договор хадаа тэрээнние таһаһан оронуудай хоорондо хуушанай таарамжагүй һанал бодолнуудые үгы хэжэ ба манай оронуудай түүхэдэ хүбилалта хэһэн шухала зүйл боложо орохо байна. Нимэ Договорой ашаар саашадла Советскэ Союз ба Финляндиин хоорондо бата бэхи ба бодото эб найрамдал хангагдаха байна. Хэлһэн үгэнее хэрэг бүтээжэ ороло хадаа үнэнтэ ба хэлбэришэгүй хани барисаа байгуулха удхатай байһаниие алдаб һалбаринууд дээрэ гаршэлхээр болото хэмжээнүүдые Договорой хажуугаар хоер талаһаа абаагүй һаа, бэшэмэл Договор гээшэ хооһон үзэгүүд боложо үлэхэ балай. Тиимэ хэмжээ абтаха гэжэ багааха хүсэд үндэһэ барилгатай байнабди.

Тус уулзалга дээрэ Генералиссимус Сталинай хэлэһэн үгэнь Финляндиин түшаа һай һанажа байһаниие гаршэлһэн байгаа. Энэ хэлэһэн үгэнүүдыень сэдьхэлдээ байса хадуужа, мүнее бидэнэй дүүргэһэн ябадалтай дашарамдуулан, финскэ арадта хамжуулхабди.

Гадаадын Хэрэгүүдэй министр Молотовто ба бидэниие үдэшэгшэ бүхы советскэ ханинарта үшее дахин гүнзэгы баясхалан хүргэнэбди гэжэ тус делегаци мордохо дээрээ мэдүүлбэ.

Торгоонин аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй социалистическэ УЯЛГАНУУДЫН

Хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжүүлхэ, дайнай һүүлэй табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын тогтоһоноо хойшо 25 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө оролдожо байһан бидэнэр, Торгоонин аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй нимэ уялгануудые абанабди гэбэл:

МАЛАЖАЛААР:

1948 ондо малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэбые эбэртэ бодо малаар—100 толгой, хони ба ямаагаар—200 толгой үлүүлэн дүүргэхэ.

Үнеэн бүрилһөө 900 литр һү һааха, хонин бүрилһөө 1,8 килограмм ноохо хайшалха, ямаан бүрилһөө 100 грамм хөөбэр һамнаха, 100 эхэ мал бүрилһөө 60 унага, 80 тугал, 110 хурьга ба эшэгэ, гахай бүрилһөө 8 поршоонхо абажа тэнжээхэ. 1200 толгой эбэртэ бодо мал ба 4500 толгой хони ямаадые бэлшээжэ шахаха.

Малажалые амжалтатайгаар хүгжүүлгэ ябадалай нэгэн шухала нүхэсэл хэдэн тэжээлэй бата бэхи база байгуулга болоно гэжэ тоолоод, нимэ уялгануудые абанабди.

а) 1 толгой хүдэлмэришэ морин бүхэндэ—28 центнер, эбэртэ бодо малда—20,3 центнер, хониндо—4 центнер хэмжээтэйгээр бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ;

б) сабшалган һайжаруулха талаар нимэ хүдэлмэринүүдые үнгэргэхэ гэбэл: 4150 гектарые һубаг капаванууддаар уһалха, 9 мянган гектарые модо шулуунһаа сэбэрлэхэ, 700 гектарта үтэг хэхэ;

в) Сабшалангай газарһаа дунда зэргээр 8 центнерһээ бага бэшэ ургаса, фермэ шадарай участогуудай гектар бүрилһөө 120 центнер корнеклубнеплод хуряаха.

Малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө 1948 оной ноябрийн 1-дэ, тиихэдэ БМАССР-эй 25 жэлэй ой хүргэр бүхы жэлэй түсэбые 60 процент дүүргэхэ.

Энэ жэлдэ 1949 ондо тушааха уялгата түлөбэринүүдэй тоодо гүрэндэ авансаар жэлэй түсэбэй 10 процентһээ бага бэшые оруулха.

Түрүү колхозууд ба малшад доро дурсагдаһан уялгануудые абана гэбэл:

«Авангард» колхоз—100 толгой эхэ ямаа бүрилһөө 70 толгой унага, 85 толгой угал, 100 толгой хурьга, эшэгэ абажа, малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэбые үрэлэй малаар дүүргэхэ. Үнеэн бүрилһөө 000 литр һү һааха, малажалай продуктуудые гүрэндэ уялгатаар тушааха түсэбүүдээ 1948 оной ноябриин 1-дэ дүүргэхэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз—Үнеэн бүрилһөө 950 литрһээ бага бэшэ һү һааха, нютагай үүлтэрэй хонин бүрилһөө 1850 грамм ноохо хайшалха ба ямаан бүрилһөө 200 грамм хөөбэр һамнаха.

Адуушан нүхэр Попов 32 гүүнһээ 32 унага абажа тэнжээхэ, Һаалишан нүхэр Далаева нютагай үүлтэрэй үнеэн бүрилһөө 1000 литр һү һааха уялгануудые абаба.

ТАРЯАНАЖАЛААР:

Ороохото культурануудай хабарай тарилгын түсэбые 1948 оной майн 15-да эрхим шанартайгаар дүүргэхэ.

Ороохото культурануудай гектар бүрилһөө дунда зэргээр 11,6 центнер, үрһэнэй участогуудһаа га бүрилин 12 центнер хара тарыа ба шэнисэ, гектар бүрилһөө—110 центнер хартэабха, гектар бүрилһөө—115 центнер овощь хуряаха.

750 гектар тарилгын талмайе һубаг капаванууддаар уһалха.

Гүрэндэ тарыа тушаалгые ургаса хуряалгын эхилһэн түрүүшын үдэрһөө захалжа ябуулха ба тарыа, мүн хүдөө ажахын бэшэ бусад продуктнуудаар жэлэй түсэбые агууехэ Октябрьска Социалистическэ революцийн 31-дэхи жэлэй ойдо сүм дүүргэхэ. Тарыахуряалгые саг соонь ба гэлтэгүйгөөр үнгэргэхэ. 1949 ондо тарилгада хэрэглэгдэхэ бүхы культурануудай үрһые хүсэд хааха.

7400 гектар пар хоер дахин хахалха, 2200 гектар намарай пар бэлэдхэхэ.

Тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые 110 процент, хабарай хүдэлмэринүүдэй түсэбые—120 процент дүүргэхэ, условно трактор бүхэнөөр 350 гектарһаа бага бэшэ газар элдүүрилхэ, комбайн бүхэнөөр 250 гектарһаа бага бэшэ тарыа хуряаха.

1948 оной ноябрийн 7 хүртэр 275 киловатт хүсэтэй колхоз хоорондын Тохойн гидроэлектростанци барижа дүүргэхэ.

МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын зарим артельнүүдэй эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд 1948 ондо тарыанажалые хүгжүүлхэ талаар доро дурсагдаһан уялгануудые абана гэбэл:

Торгоонин МТС: тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые 1948 оной августын 1-дэ дүүргэхэ. Условно трактор бүхэнөөр июлийн 4 хүртэр 180 гектарһаа бага бэшэ газар элдүүрилхэ, 10 процент горючи ба түрхихэ тоно арбилха, тракторна хүдэлмэринүүдэй өөрын үнэ сэнгые 5 процент доошолуулха. МТС-эй трактгорнуудаар элдүүрилһэн участогууд дээрэһээ дунда зэргээр гектар бүрилһөө 12 центнерһээ бага бэшэ ургаса туйлаха.

Бургалтайн МТС: тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые—110 процент, хабарай хүдэлмэришүүдэй түсэбые—120 процент эрхим шанартайгаар, агротехническэ болзор соо дүүргэхэ. Условно трактор бүхэнөөр 350 гектарһаа бага бэшэ, тиихэдэ АТЗ тракторааар—760 гектар газар элдүүрилхэ, комбайн бүхэнөөр 250 гектарһаа бага бэшэ тарыа эрхим шанартайгаар хуряаха, 5 процент горючи ба түрхихэ тоно арбилха. МТС-эй элдүүрилһэн талмай дээрэһээ дунда зэргээр гектар бүрилин 12 центнерһээ бага бэшэ ургаса хуряаха.

«Авангард» колхоз—дунда зэргээр гектар бүрилһөө—12,5 центнер шэнисэ, 12 центнер хара тарыа, 11,8 центнер овес хуряаха;

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз—тарилгын бүхы талмайһаа дунда зэргээр гектар бүрилин 11,6 центнер тарыа хуряаха. 1948 оной ноябриин 7-до хүдөө ажахын бүхы продуктнуудаар гүрэнтэйгөө сум тоосохо.

Бидэнэр дээрэ дурсагдаһан уялгануудые абаад байхадаа, Закаменай аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые социалистическэ мүрысөөндэ уриха гэжэ шийдээбди.

Республикынгаа 25 жэлэй ойе артельнэ ажахыгаа улам хүгжүүлэн, колхозуудаа бэхижүүлжэ, колхознигуудай ажабайдалые бүри һайжаруулха амжалтануудаар угтая! Манай агууехэ Эхэ ороной хүсэ шадалые улам арбидхая!

(Түс хандалга аймагай колхознигууд ба МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй суглаанууд дээрэ зүбшөн хэлсэгдэжэ баталагдаба).

Закаменай аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй социалистическэ УЯЛГАНУУДЫН

Бидэнэр, Закаменай аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болбол 1948 он хадаа дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ ябадалда шидхэхы удхатай жэл мүн гэжэ ойлгоод, өөһэдынгөө арга-боломжонуудые тооложо, социалистическэ мүрысөөе улам үргэнөөр дэлгэрүүлэн Бурят-Монголой АССР-эй 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ доро дурсагдаһан уялгануудые абанабди гэбэл:

МАЛАЖАЛААР:

1. Малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб бүхы түрэлэй малаар дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ. Колхозуудта адуу моридой тоо толгойе — 19 процент, эбэртэ бодо малай — 14 процент, хони ба ямаадай — 22 процент, гахайн — 122 процент олошоруулха; 100 толгой эхэ мал бүрилһөө 60 унага, 85 тугал, 105 хурьга ба эшэгэ абажа тэнжээхэ. Үнеэн бүхэнһөө һү һаажа абалгые 735 литр хүртэр ехэдхэхэ, хонин бүрилһөө 1,55 килограмм ноохо хайшалха.

2. Зарим колхозуу, фермэнүүд ба малажалай худэлмэрилэгшэд нимэ уялгануудые абана гэбэл:

«Майн 1» колхоз — адуу моридой тоо толгойе — 21 процент, эбэртэ бодо малай — 15,5 процент, хони ба ямаанай — 27 процент, гахайн — 181 процент олошоруулха.

«Коминтерн» колхоз — адуу моридой тоо толгойе — 25 процент, эбэртэ бодо малай—17 процент, хони ба ямаанай — 37 процент олошоруулха.

«III Интернационал» колхозой КТФ — адуу моридой тоо толгойе 21 процент, Бур Цакирай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой МТФ — эбэртэ бодо малай тоо толгойе — 20 процент, «III Интернационал» колхозой ОТФ — хони ямаанай тоо толгойе 38 процент олошоруулха.

«Майн 1» колхозой ахалагша һаалишан БМАССР-эй Верховно Советэй депутат Ц. О. Цыбенова — 46 үнеэнһээ 46 тугал абажа, бүрин бүтэнөөр тэнжээхэ, Үнеэн бүрилһөө 900 литр һү һааха, Үлэгшэнэй сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша һаалишан Д. Ц. Шойнжурова — 46 үнеэнһээ 46 гүгы абажа ондо оруулха, Үнеэн бүрилһөө 850 литр һү һааха, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан С. Х. Разнаева — 16 үнеэнһээ 16 тугал абажа тэнжээхэ ба Үнеэн бүрилһөө 1500 литр һү һааха.

«Майн 1» колхозой ямаашан С. Цыремпилова — 100 толгой ямаан бүрилһөө 120 эшэгэ абажа тэнжээхэ, «Улаан Таряашан» колхозой хонишон Б. Эрдынеева — 100 толгой хонин бүрилһөө 140 хурьга абажа ондо оруулха, хонин бүрилһөө 2 килограмм ноохо хайшалха.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой адуушан Будаев — 49 гүүнһээ 43 унага абажа тэнжээхэ.

3. Гүрэндэ һү, мяха тушаалгые — 1948 оной сентябриин 1-дэ дүүргэхэ ба республикын ой хүртэр тэдэ продуктнуудые тушааха жэлэй түсэбэй 70 процентые оруулха, ноохо, брынзэ, үндэгэ тушааха жэлэй түсэбые 1948 оной июлийн 1-дэ дүүргэхэ.

1948 ондо түсэбһөө гадуур 1949 оной түлбэринүүдэй тоодо оруулан аванс болгожо, гүрэндэ 800 центнерһээ бага бэшэ мяха, 70000 литр һү, 1000 килограмм ноохо гэхэ мэтые тушааха.

Сабшалангай гектар бүрилһөө 15 центнер ба үтэг хэһэн участогуудай гектар бүрилһөө 25 центнерһээ бага бэшэ ургаса хуряаха.

ТАРЯАНАЖАЛААР:

1. Ороохото культурануудай тарилгын талмай бүхы аймаг соо 8,5 процент ехэдхэхэ ба 200 гектарһаа га бүрилин 100 һаа 180 хүртэр, 1500 гектарһаа га бүрилин 60-һаа 100 пүүд хүртэр щэлинсэ ба хара тарыа хуряаха.

Зарим колхозуу, бригадануу ба звенонуу ороохото культурануудһаа доро дурсагдаһан ургаса хуряаха гэһэн уялгануудые абана гэбэл:

Үлэгшэнэй сомоной «Майн 1» колхоз — 52 гектарһаа га бүрилин — 150 пүүд, энэ колхозой нүхэд Бадмаев ба Цыденов гэгшэдэй бригадануу тус бүридөө 32 гектарһаа га бүрилин — 150 пүүд, нүхэр Хюрзанаевай звено 10 гектарһаа га бүрилин 180 пүүд.

«Боевик» колхозой нүхэд Сандапов, Садыков гэгшэдэй бригадануу — тус бүридөө 32 гектарһаа га бүрилин — 100 пүүд, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Батуевай звено 12 гектарһаа га бүрилин — 108 пүүд.

2. Овощь ба хартаабхын ургасые дээшэлүүлжэ, бүхы аймаг дотороо гектар бүрилһөө 600 пүүдһээ бага бэшэ хартаабха ба овощь хуряаха.

Зарим звенонуу доро дурсагдаһан уялгануудые абана гэбэл:

«Майн 1» колхозой нүхэр Каратаевай звено — 3 гектарһаа га бүрилин — 2400 пүүд, «Большевик» колхозой нүхэр Жамсарановагай звено — 3 гектарһаа га бүрилин 2400 пүүд хартаабха хуряаха.

3. Закаменай МТС-тэ тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые 110 процент дүүргэхэ ба МТС-эй хүдэлмэрилин түлөө натуро-түлбэрилин түсэбые болзорноо үрид дүүргэлгые хангаха.

Түрүү тракторна бригадануу нимэ уялгануудые абана:

Нүхэр Цыренжаповай бригада — тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые — 152 процент, нүхэр Бадмаевай бригада — 155 процент, нүхэр Очировай бригада — 143 процент дүүргэхэ.

4. Бидэнэр ургасаяа саг соонь ба хоолтогүйгөөр хуряахын түлөө шухала зүйлэнүүдые абахабди. Ургаса хуряалгын түрүүшын үдэрһөө хойшо гүрэндэ тарыа тушаалгые ябуулха ба жэлэйнгээ түсэбые октябриин 10-да дүүргэхэ. Хартаабха ба овощь тушааха түсэбүүдээ 1948 оной октябриин 20-до дүүргэһэн байха.

5. 1948 оной зун намарай үедэ 4500 гектар пар хахалха, 1600 гектарта намарай пар бэлэдхэхэ, 629 гектар элүүр газар хахалха.

* * *

1948 ондо колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар улам саашадань бэхижүүлхэ, МТС-үүдэй хүдэлмэрине эрид һайжаруулха, колхозуудай баялигые бүри арбидхаха, колхознигуудай ажалта үдэр нүүдтэ эдеэ хоол эльбэг дэлбэгээр хүбээха ябадал туйлахабди.

(Энэ хандалга колхозуудай ба МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаан дээрэ зүбшөн хэлсэгдэжэ баталагдаба).

Коммунистнуудай үүсхэлээр...

БЯХТА. (Телефонооp абтаба). Аймагай центртэхи 20 гаран эмхи зургаануудаа өөһэдынгөө харгалзалтада 14 колхоз бэ нэгэ МТС-ые шефтэ абанхай. Жэшээлхэ-да, худөө ажахын техникумэй коллектив Калининай нэрэмжэтэ колхозодо культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һайжаруулгадань туһалажа үзүүлбэ.

Тус техникумэй студентнэр ба һургагшадай хүсөөр «Колхозой доторой гүрим» зохеогдоод, худөө ажахын таһагаар һайшаатнан баталагдаба. Мүн 100 хэһэг номтой библиотекэ үгтөө. Хүндэлэлэй доска, фото-монтаж болон лозунгнуудые гее һайханаар бэшэжэ үгтэхэһөө гадна, уран-һайханай самодеятельностийн кружок эмхидхэгдээ.

Колхозуудые шефтээ абаһан организацинуудай партийна, комсомольско ба профсоюзна өдэбхитэдэй хүсөөр үнгэрэгшэ март һара соо 500 гаран колхозно гарьяшадай байлсалгатайгаар 84 лекци ба элидхэл үнгэргэдөө.

Иимэ лекцинүүдые саашадаа үшөө олоор уншаха түсэб зохеогдонхой. Энэ хэрэгтэ коммунистнуд эдэбхи ба үүсхэл гаргача

Н. Миронов.

Политһуралсал һэргээгдэнэ

ВКП(б)-гэй Ярууныи айкомой пропаганда ба агитацийн таһаг (даагшань нүхэр Б. Алюров) коммунистнуудай идейно-политическэ болбосоролые дээшэлүүлхэ гүхайда аймагай Х партийна конференцийн тогтоолые бодото хэрэг дэрэнь бэелүүлжэ эхэлгээ. Жэшээлбэл, аймаг соохи эхин парторганизацинуудай бүхы коммунистнуудтай өөрэлдөөнүүд үнгэргэдэнэ. Хэнэй ямар һуралсалда хабаадуулагдаха еһотой байһанинь тэдэ хөөрэлдөөнүүд дээрэһээ шийдүүлэгдэнэ.

Аймагай харюусалгата тушаалгуудые лаажа байһан, ВКП(б)-гэй гэшүүд нүхэд Д. П. Бадмацыренов, Ладыжинский гэгшэд улаасоорондын байдал тушаа ба ВКП(б)-гэй гүүхэ соohоо юушье мэдэхэгүй байба. Нэрлэгдэгшэ нүхэдые партийн айком өөлжэсэтэ бюродоо дуудажа, тэдэнэй һуралсал гухай зүбшөн хэлсэд, тусхай тогтоол абаһан байна. ВКП(б)-гэй гэшүүн нүхэр Бадмацыреновые кандидат болгоһон ба нүхэр Ладыжинскийдэ партийна зэмэ сопоскоһон байха юм.

Гадна, «Путь социализма» колхозой партийна эхин организацийн политһургуулиа 12 коммунист һуралсаха еһотой аад, тэдэнэр тон муугаар хандадаг байгаа. Тиин, энэ политһургуули 1947 оной ноябрь һараһаа мүнөө жэлэй март хүртэр минл табан сэнэ үнгэргөө. Гадна, коммунистнуд Цырен Дармаев, Цымжит Даруева, Цыренгулма Бабуева гэгшэд жэлдэ нэгэ хоер эхин партийна суглаанда ерэдэг байба.

Айкомой пропаганда ба агитацийн таһаг зүгһөө эрид шанга хэмжээнүүд абтажа, коммунистнуудай политическэ һуралсал эрхим шанартайгаар саашадаа ябуулагдаха бэзэ гэжэ найдагдана. Энэнийс туйлаха дүүрэн аргаболомжо эндэ бии.

Ц. Этыгилов.

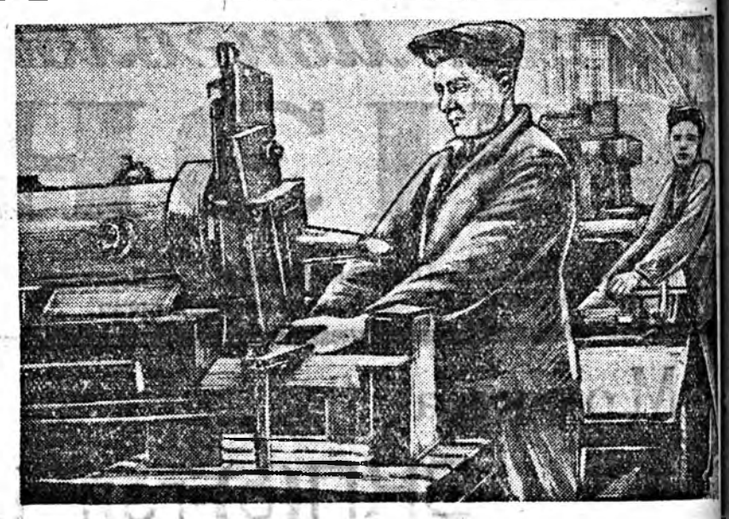

Паровозо-бүтээлгын заводой стахановец нүхэр И. И. Кирпенко гэгшэ республикаа 25 жэлэй ойдо зорюулан стахановска вахтада жагсаа.

ҮЗҮРАГ ДЭЭРЭ: И. И. Кирпенко ажаллажа байна. И. Красавцевэй фото.

ЗАЛУУ АГИТАТОРТА ТУҺАЛАМЖА

АГИТАТОР ГАЗЕТЫЕ ХАЙШАН ГЭЖЭ ХЭРЭГЛЭХЭ ЁҺОТОЙБ?

I. ГАЗЕТЭ — АГИТАТОРАЙ ТУҺАЛАГША

Газетагүй агитаторые һайнаар хүдэлмэрилнэ гэжэ хэлэхэ аргагүй. Газетэ хэлаа агитаторэй үдэр бүрийн хүдэлмэрин ямар янзаар ябуулхаб, ямар юумэнд һаналаа табихаб гэһэн асуудалда харюу үгэнэ. Тэрэ хадаа агитаторта шухала зорилгыень заажа үгэдэг байна.

Агитатор болбол олонийтын хүдэлмэрине ябуулхадаа, хэрэгтэй болохо материалаа газетэ соо олоно. Газетэ болбол агитацийн хэхэ шадабарине шудалхадань агитаторай туһална гээшэ.

Хэрбээ агитатор ханамжатайгаар газетэ уншабал, тэрээн соо хайшан гэжэ агитацийн хэхэб, хайшан гэжэ нитэ зоцюхандахаб гэһэн олон материалнуудые олохо байна.

Агитатор болбол манай гүрэн соо ба тэрээнэй газаа тээнь боложо байһан событинууд тухай мэдээсэлнүүдые имагта газетэнүүдһээ абадаг гээшэ. Мүн Советскэ Союзай арадуудай политическэ ба ажалай дэбжэлтэ тухай баян материалнуудые газетэ үгэнэ. Теэд, агитатор эрынгөө бэлэдхэлые гансахан газетэ уншалгаар дүүргэхэ еһогүй. Тэрэшэлэн агитатор болбол ном ба журналнуудые уншажа, өөрынгөө идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ уялгатай.

II. ГАЗЕТЫЕ ЗҮБӨӨР УНШАХА

Манай зарим агитаторнуд газетэнүүдые зүбөөр уншажа шадалагүй байна. Агитатор бүхэн өөрынгөө шагнагшадые гансал газетэ уншалгаар һургаха еһотой бэшэ, харин тэдэчиие хайшан гэжэ газетэ соohоо шухала материал олохоб гэжэ һургаха еһотой.

Олон тооной агитаторнуд газетэ соо эли харагдажа байһан али нэгэн телеграммануудые уншаад, түрүү бэшэгынь харгаад, энэ тэрэ очерк уншаад хүдэлмэрээ хүүргэдэг. Тиин, зарим агитаторнуд газетые эхинһээнь абаад, һүүл хүртэрынь уншахэ гэжэ ороходог. Энэ уншалгаанууд зүб гэжэ тоологдохо аргагүй.

Хайшан гэжэ газетэ уншахаб?

Газетэ бүхэн хоорондоо ылгаатай, али нэгэн уншагшадта зорюулагдаһан байдаг гэжэ эгэ түрүүн мэдэхэ хэрэгтэй. Нитэ-политическэ газетэнүүдһээ гадна, ажахын һалбаринуудай уншагшадта зорюулагдаһан тусхай газетэнүүд байдаг. Жэшээлхэдэ, «Социалистическое Земледелие», «Совхозная газета», «Учительская газета» гэхэ мэтэ болоно.

Тиин, эдэ газетэнүүд мүнөө үедэ ямагдажа байгаа ажахын-политическэ масскооронды асуудалнуудые саг үе бүрэ-нэ.

Ородой национальна театрые байгуулагша

(А. Н. Островскиин түрэһэн үдэрһөө хойшо 125 жэл болоһоной ойдо)

...ой агуучхэ драматург, революциин ... России ажабайдал бэ заншалаа ... харуулан баһаһан, ородой национ... театрые байгуулагша А. Н. Островскийн түрэһэнһөө хойшо 125 жэл ... апрелиин 12 то гүйсөө. Ородой ...ческ драматургшаа эрхим сёһо заншуулые үргэлжэлүүлжэ ба хүтжөөжэ ..., Пушкинай, Гоголиин хэрэгые ...лаарулан, А. Н. Островскай болгоо...жөө тэбэһан үндэһэ һууре дээ... ородой национальна театрыи агуучхэ ...ааг тодхон байгуулһан юм. Тэрэмгээ... ород арад онторходог байна.

...жалай турша соо эрхилһан гайхамшаг ...ажалараа А. Н. Островский 50 гаралай комединнүүд ба драманууудые ...ан байгаа. Тэдээниие бүхы дээрэнь ... революциин урда тээхи России ...ыдые бодото дэрэнь ба бүрин түүлэгдэһэн энциклопеди мүн байгаа. ...ууда, тэдэниие өөрынгөө реын түүн, прогрессивнэ бодолой үүдэнһээ зо... байха юм. Тэрэ хадаа өөрынгөө ...ой ажал-ябуулгые 60-аад оной ...ийдай демократууд» Чернышевб... Добролюбовай революционно ...уудай үрэ түгөс шүлөөн доро эрхилбайна. Некрасовай «Современниги»... ...ой тон нүүтэ ба нягта барисаабайха, Александр Николаевич Островболбол хаанта Россин хуурмаг мүүдэрэхы балар ба эрхэ сүлөөгүй ...ай бүрин дээрэ гараха, тиихэтээ ... тэрэ байгалые арадай хүрагүйдэлхэгүй сүүдээр бурууштаахэ ба арадай ...е ялгаа үнэн ехоной гэралаар ...ааг аргатай болоһон байха юм.

...онуудыг ба хонид», «Ой, «Өөһэдэй ... үгээ ойлгосохобди», «Дуута ал... «Гялзуу мушгаа»; «Олзотой газар» ...ыг хэдэ хэдэн гайхамшаг пьесэ... ...ороо эрэмдэг дворянгуудыг, чаймаа...чиновникуудыһаа эхилээд, капита...ыг хонжоошод хүртэрөө хаанта ...ин хамаг һахюулшаые гам хай...ор алирүүлэн сохиһон байгаа.

...ыны ехоной» хархис муухай ...ынь ажаһуудалай талаар, шажан ...ой, морально-политическэ ба эрхэ ...ы нормонуудай талаар Островскийн ...ыг онсо тодо толидо харуулаг... революционно демократ Добролюбов...ыг согсолһон тобшолол хэхэ ябаг...ыг өгөө һэн гэбэл: «Эдэ байдалда ...ыг нангин, ямаршье үнэн сэхэ, ...ые зүб юумэн гэжэ огто үгы... Хүн...ыг хүндэ, эрхэ сүлөө, дуралал ба ...ыг, Үнэн сэхэ ажалай нангин ехоноо...ыг гэдэгэй үгы хэгдэһэн газэрга ...ыг юумэн байжа шадахагүй».

...ор, Островскийн шэнжэлхы реа...ыг хүсэн хадаа ородой ажабайдалай ...ыг ануудыень харуулха тэдыгээр хизаарладаг байгаагүй. Үнэхөөрөө агуучхэ зохеолшо байһан Островский өөрынгөө пьесэнүүд дотор ородой обществын болбосоронгы хүсэнүүдэй һалбаран бадаралые харуулдаг байгаа. Тэрэ хадаа өөрынгөө зохеолой зорилгые нигэжэ тодорхойлдог байһан юм гэбэл: «Ород хүнүүдтэ байдаг һайн ба Үнэтэ юумэнүүдые, тэдэнэрэй өөһэдтөө гамнаха ба хүмүүжүүлхэ юумэнүүдые, тэрэшэлэн тэдээндэ байдаг ба тэмсэгдэхэ ехотой зэрлиг, бүдүүлиг ехые харуулха гэжэ хүсэнэб».

Ажабайдалай өдэ хоер эхинүүдэй тэмсээндэ, хуушан юумые шэныи илаха хэрэгтэ, арадай дунда оршон байдаг ба үхэжэ хосордог юумые алирүүлэн харуулха ябадалда өөрынгөө гайхамшаг оюун бодлые сүм үгэһэн байха юм.

Ажаһуудал ба түүхэ дээрэ үндэһэлүүлжэ бэшэһэн хэдэ хэдэн пьесэнүүд «Аадар», «Ой», «Снегурочка», «Козьма Захарич, Минин-Сухорук» ба бусад дотороо Островский болбол арадай үзэл бодолой бүхы баялигые дэлгэн харуулжа, арадай абаридахи хүн ехоной, түгэс бүрин ба моральна сэбэр шанарые — дарлагшадта зэбүүрхэхэ ба богоолшолгын гэнжэһээ мултаран сүлөөрэлгэдэ тэгүүлэн эрмэлзээхэ ябадалые харуулһан байна.

Эдэ талаар абабал. Горькийн «Вуресвестник тухай дуун» шэнгеэр, «Харанхы ехоной» эззадые һүрдөгшэ социальна дуун дорьбооной, арадай революциин, арадай дурагүйтэлгын һүр һүлдэнь «Дуута аадар» гэжэ гайхамшаг драма дотороо Катеринын нэрээр харуулһан байна.

Островскийн тэрэ героинида, тэрэнэй үхэл дотор хархис хара реакциин эсэгэй ойртожо байһые хараад, Добролюбов болбол тэрээниие «Харанхы ехондохи» гэрэлэй алшэ» гэжэ нэрлэһэн байха юм, Яахадааб гэхэдэ, арадай революционно хүдэлөөнэй улам улам орьелон байгаа дуу дорьбоос тодорхойлон харуулаа.

Островский болбол Эхэ оронойнгоо дулэтэ патриот байжа, драматурги эрхилдэг ажал-ябуулгаяа патриотическа ажалябуулгаһаа ондоогоор харадагүй байһан юм.

«Ородой национальна театр байгуулха шухала байһаниие тодоруулан баримталха зуураа, Москвадахи ород театр—шухала патриотическа хэрэг гээшэ» гэжэ бэшэһэн байна. Тиимэ театрые байгуулагшын нэрэ түрэнь бүхы дээрээ Островскийдо хамаадана. Уранзохеолшын өөрынь мэдэрэн хэлэһэнэй ехоор, тиихэ сагта Россин бүхы театрнуудтэ тэрэнэй пьесэнүүдэй репертуарые хэрэглэдэг байгаа. Тэрэнэй пьесэнүүдые табижа, ородой гайхамшагта артистнуудай — Садовский, Мартынов, Москвин, Качалов, Ермолова, Комиссаржевская, Федотова ба бусадай үргэн гараад, ородой сценын искусствын алдар солые сууруулан, Баруун Европын оронуудай алинданшье туйлагдаагүй үндэр дээрэ үргэһэн байна. Островскийн пьесэнүүдэй гайхамшаг уран хурса ба арадай аман зохеолтой нягта холбоотой. тэрэнэй бодото байдалда тон дүтэ байдаг ушар — өдэсэн дээрэһээ үндэһэлэн, түүн пьесэнүүдые «ажабайдалай пьесэнүүд» гэжэ Добролюбов нэрлэһэн байха юм, — эдэ бүгэдэ хадаа ородой агуучхэ драматургые арадай дуралдаг уран зохеолшо болгоһон байна.

Лев Николаевич Толстой 1886 оондо Островскийн зохеолой арадай шанарые тэмдэглэхэ агуураа, тэрэндэ нигэжэ бэшэһэн байгаа: «Шинии зохеолнуудые арад али зэргээр ушадаг, соноодог ба хадуужа абадаг байнысень дүршэл дээрэһээ би мэдэнэб. Тиимэ ушарһаа, мүнөө байһан үнэнтэ нэрээ — у охөөрөө нинтэ арадай уранзохеолшо нэрээ ойрын сагта нэрлүүлхэ ябадалдашки түүлхые хүсэхэ һэн байнаб».

Гэбэшэ, «Харанхы ехоной» эрхэбэйдалда, Островскийн амиды байхадань, Толстойн хүсэлэнгүүд бүрин бэелүүлэгдэжэ болохогүй байгаа. Хаанта засагай хара иргашад хадаа театрнуудай сценэ дээрэ ба арад зоной дунда Островскийн пьесэнүүдэй пэбтэрэн дэлгэрхэ ябадалда түһалдаг бэшэ, харин тойбо хэхые али болохоор оролдодог байһан юм.

Октябрьска Социалистическэ революциин һүүлээр, манай советскэ оронто, Л. Н. Толстойн хүсэлэнгүүд хүсэлдэн, хүсэн дөө орөо. Островскийн пьесэнүүд манай советскэ театрнуудай сценэ дээрэһээ буугаггүй байна. Тэдэ пьесэнүүд манай Эхэ ороной бүхы арадуудай һоһирходог эүйл болонхой. Имагтал мүнөө, Островский болбол үнэнтэ нэрээ нэрэлүүлээ: «Үнэсөөрөө нинтэ арадай уранзохеолшо баһан нэрээ нэрлүүлээ».

В. Абрамов,
Филологическэ науканууудай кандидат.

Саашадаа улам һайнаар ажаллаха ёһотойбди

Ленинградска хүдэлмэришэдэй урнаалаар шэнэ сталинска табанжэлэй түсэбые дүүбэн жэлдэ дүүргэхын түлөө Бүхсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ манай Эрийскэ мехлесопунктын хүдэлмэришэл, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд элэбхитэйгээр хабаадалсажа байна.

1947 — 1948 онуудай модо бэлэдхэлэй намар-үбэлэй сезониие мехлесопункт болбол плангаяа хүдэлмэрилгөө гол шата болохо — модо шарэжэ тушаалгаар ехэхэн гээгдэлтэйгээр эхилһэн байгаа. Мехлесопунктын хүтэлбэриие бэхижүүлжэ, эндэ байһан дутуу дунлануудые эрид зоримгойгоор усадхаһанайнгаа эсэстэ, модошодой дунда ажалай жаяг-заршамые һайжаруулаад, шинтэ-ойлгуулалжэ хүдэлмэриие һайнаар табижа ба социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар манай коллектив тэрэ гээгдэлэй усадхаа һэн. Мүнөө модо бэлэдхэлэй түсэбые бүхы шатаарынь 1948 оной апрелиин 5-да дүүргэһэн байна. Тиихэдэ, түсэбэйнгөө дээдэ тэй 82 мянган кубометр модо отолжо ба 9 мянган кубометр модо шэражэ, гүрэндөө тушааһан байнабди.

Мехлесопунктын коллектив республикынгаа 25 жэлэй ойн үндэлэлдэ зорюулан мүнөө түсэбэйнгөө дээдэ тэй модо бэлэдхэлые улам эршэмтэйгээр ябуулжа байна. Сезоной эсэс хүртэр 12 мянган кубометр модо отолжо ба шэражэ тушаахаа уялга абаад, тэрэнээ мүнөөдэрэй байдалаар гол түлэб бэелүүлжэ байнабди.

Манай коллектив сезоной түрүүшын үдэрнүүдэй гээгдэлые усадхахын түлөө үнэн бэсэ бэелжэ хүдэлмэрилһэнэйнгөө ашаар энэ оной түрүүшын квартал соо модо бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэриие урда квартална орходоо 1 дахин шахуу ехэдхэнэн, тиихэтэй хамта энэ үе соо 1 миллион түхэригэй хэмжээндэ гүрэнэй зөөри арбилһан байна. Өөһэдынгөө социалистическэ уялгануудые дүүргэхын түлөө төмсэжэ байха зуураа, бүхы модошод инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба колхознигуул ажалай үндэр бүтээсын үльгэр жэшээнүүдые харуулна.

Жэшээлхэдэ, «Хүндэлэн» гэжэ участогай (начальниглынь нүхэр Иванов) модошод намар-үбэлэй сезоной түсэбые үшөө февраль һарада дүүргээд, түсэбэйнгөө дээдэ тэй нилээд ехэ хэмжээндэ хэрэгтэлэй модо бэлэдхэжэ үгэбэ. Нимэ участогуул манайда олон бии.

Модошодой дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ коммунистнуул ба комсомолецуул өөһэдынгөө түрүү үүргые бодото ажал дээрэ харуулаа. Автомашинын жолоошод, коммунистнуул Д. Рудаков, В. Борисов, П. Еремкин, И. Кушнирев гэгшэд сезоной түрүүшын үдэрһээ эхилээд мүнөөдэр хүртэр үдэр бүриннгөө даалгабариие 200 процент дүүргэнэ. Эдэнэрэй ажалай дүй хүршэлые бүхы шофернуул халаа абажа, бүтээсээ дээшэлүүлдэг байна.

«Модон-Хүл» гэжэ участок дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан коммунист, чүүдэл электростанциин механик нүхэр Михайлов гэгшэ электрохюрөөгэй бүтээсые тон ехээр дээшэлүүлжэ, өөрынгөө ажалай дүй дүршэлдэ залуу хүдэлмэришэдые һургажа, мүнөө ой модоной ажаүйлэдбэриин предприятинуудай түрүүшүүлэй дунда суурхажа байна.

Үнгэржэ байгаа сезон соо колхозно модошод тон ехэ габьяатайгаар ажаллаа. Заканай аймагай, «Улаан Одон» болхозой модошодой бригада (бригадирынь нүхэр Цыренжапов) сезонно түсэбээ Үшөө Февралиин эхиндэ дүүргэһэн аад, мүнөө болтор шахуу модо бэлэдхэлэй хүдэлмэриндэ хабаадалсажа, мехлесопунктын түсэбөө дүүргэлгэдэ тон ехэ түһаламжа үзүүлһэн байна. Мүн Байкало-Кударын, Кабанскын, Закаменай, Зэдын аймагуудай колхозуул модо бэлэдхэлэй сезонно гүсэб дүүргэлтые үлэмжэ һайнаар ябуулаа.

Манай мехлесопунктын партийна, профсоюзна ба комсомольско организациинуул болбол сезонно модо бэлэдхэлэй хүдэлмэриие амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө модошодой ажабайдалые һайжаруулда, тэдэнэрэй дунда политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайнаар табиха ябадалда тусхай анхарал хандуулһан байха юм. Дайшалхы хуулиһануудые гаргалга, газета, журнал ушалга, үүдэр бүриин ажалай дүнгуудые гаргалга гэжэ мэтын ажалнуудые агитаторнуул, комсомоленуул ба коммунистнуул толгойлоо.

Үнгэрһэн сезон соо хамтадаа 2800 хүнэй хабаадалгатай 316 хөөрэлдөөнүүд ба элидхэлнүүд эдэб политическэ тэмдэг үнгэргэгдэһэн, модо бэлэдхэлэй участогуул дээгүүр һонирходог кино-фильмнүүд, уранһайханай самодеятельностиин концертнүүд харуулагдалаг байгаа. Дэ бүхы хадаа модобэлэдхэлэй хүдэлмэриие амжалтатайгаар ябуулха хэрэгтэ шилэд өхэ түһаламжа үзүүлһэн байна.

Манай мехлесопунктын коллектив республикынгаа 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ шэнэ социалистическэ уялгануудые абаа һэн. Тэрээнэй ехоор модо бэлэдхэлэй 8 һарын түсэбые нэлэнин 1 хүртэр бүхы шатаарынь дүүргэхэ, продукциингаа өөрынь үные 5 процентээр химдаруулха, шэнэ шпалозаводой барилгые апрелиин 1-дэ дүүргэхэ гэһэн тэмсэл мүрысөөнэй түрүүшын үдэрнүүдтэ эхилээ һэн.

Мүнөө манай коллектив социалистическэ уялгынгаа зарим пунктые хүндэтэйгээр дүүргэжэ байна гэбэл: областной партконференциин хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсажа, апрелиин 1-дэ шпалозаводоо ашаглалгада үгөө. Мүнөө энэ завод шпал хюрөөдэлгын түсэбые 120 процент хүртэр дүүргэжэ байна. Тиихэдэ, Шилка станци дээрэ үхибүүдэй 40 һууритай яслиин барилга эхилэгдээ. Модо бэлэдхэлэй ба шэрэлгын бүхы хүдэлмэринүүд үдэр бүри үлүүлэн дүүргэгдэжэ байна.

Энэ хадаа манай түйлажа байһан зарим тэды амжалтанууд болоно. Тиин бидэнэй урда үшөө ехэ амжалтануудые түйлаха, үшөө ехэ бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилхэ арга-боломжонуул бии гээшэ. Модо отолого, шэрэлгэ, тээлгэ гэхэ мэтын ажалнуудые механизацилжа, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ ба продукциингаа үнэ сэнгые хямдаруулха ехотойбди.

Хүдэлмэришэдэй байра байдалые һайжаруулха талаар үшөө ехэнүүд дутуу дүйдануул бии. Модо бэлэдхэлэй хүдэлмэриие амжалтатайгаар ябуулхатаяа хамта мүн модошодой ажабайдалые һайжаруулха ябадалда тусхай анхарал хандуулга хадаа мехлесопунктын хүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзна организациинуудай мүнөөдэрэй шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Д. Гыдыпов,
ВКП(б)-гэй Обкомой, Эрийскэ мехлесопунктын дэргэдэхи парторг.

Оһол хүтэлбэриин үрэ

...(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленум ...ийнай һүүлэдэ хүдөө ажахын ...ыг түүөө нэлэнхы үргэнөөр добдайшахы программые хараалһан Энэ программаар зэбсэгжэһэн ба ...ажалы тухай большевистскэ парт... советскэ правительствын үдэр бүбаяын анхаралаар зоригжоһон ма...ыг бүблыкын колхозно тарнашад Үн...ы жэлэ үндэр баян ургаса хүрэнэлэд ажалта туйлаһан байна.

...Бурумканай аймагай колхознигуул ...ы Үндэр ургаса туйлаһан ба тус ...ыг нэн хүнүүдтэ Социалистическэ ...ы Геройн нэрэзэртэ олгогдоһон ба 80 ...ыг орденуул болон медальнуудаар ...ыг байха юм. Энэ баярта һайхан ...ыг аймагай ажалшадые ажалай ...-12 хүн...ыг туйлатада зоригжуулна.

...ые Куоумканай аймагай Бөгөө... МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд (директ...ыг хүртэр Казанцев, директорые политалаар орлогшо нүхэр Сандаков, ...ыг механигынь нүхэр Крюков) үнэ...ыг жэлэ туйлаһан зарим тэды амболоно.

...ыг, ганнуу...ыг сезо...ыг ехэтэ ...ыг гэдэ эрхэ...ыг зоригжоо...ыг нуулга хэ...ыг кэ Сан...ыг гэдэ хүрт...ыг ород дэ...ыг эй шалгуу...ыг

Нинбуев.

...ыг дашууржа, энэ жэлэй хабарай ...ыг балэдхэхэ ябадалда тон харюуөөр хандана.

...ыг тус МТС-эй харьяата колхозуул ...ыг адүүрилжэ эхилээ. Социалистиймгэй Геройнуул нүхэд П. Ринчино ...ыг Губдинов гэгшэдэй бригаданууд ...ыг нэрэмжэтэ колхоз) апрелиин ...ыг хабарай өртыг аздүүрилгэтэ ...ыг «Красный Пахарь» колхоз ...ыг боотойлоо байна. Эдэнэ ...ыг МТС болбол бүхы трактор ба ...ыг дүүдэ участогууд дээрэнь гарга...ыг ехотой байгаа.

...ыг МТС-тэ бии байгаа 36 трак...ыг 30-шинь зэһабарилаглажа та...ыг рилгада ябахаар гүйсэд бэлэн болоо гэжэ мэдээн дотор оруулагдаһаншье һаа, бодото дээрээ эдэ «зэһабарилагдаһан» тракторнуудынь бүлтадаа шахуу тон ехэ дутагдалнуудтай ба зарьманинь хоердохоо зэһабарилатдаха ехотой болоно. Бүхы тракторнуудынь электри-гэрэлтүүлгэгүй дээрэһээ һүниин сагта хүдэлмэрилжэ шалахагүй байна. Гэхэ зуура мүнөө жэлэ займагай колхозуудай тарилгые талмай нилээд үргэдхэгдэһэн дээрэһээ механизированнэ хүсые тон ехээр эрижэ байха юм. Жэшээлхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ колхоз болбол МТС-эй тракторна элдүүрилгын багадхагдаһан түсэбөөө галуур өөрынгөө хүсөөр морин бүхэнэй 26 гектар газэр алдүүрилхэ болоно. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, хабарай тарилга һара хахад үнжагалрха аюул тохеолдуулна.

Нимэ байдалай тохеолдоод байхада МТС болбол бүхы хүсэеа элсүүлхэ, һүниин үдэргүй газэр хахалха ябадалда тракторнуудаа бэлдэхэ, тэдэнине эрхим һайнаар зэһабарилха ехотой байгаа. Тэд «зэһабарилагдаһан» СХТЗ тракторнуудынь уһанай карбюраторгүй, Т-22 ба СТЗ-НАТИ тракторнуудынь хажуу талын капототүй, 34-дэхи померой Т-22 тракторынь маховиггүй, һуурингүй, манометрынь худэлдэггүй байба. Нимэ жэшээнүүд үсөөн бэшэ. Дичлэнхи олон тракторнуудынь энэ мэтын ба үшөө энээнһээшье доошо дутагдалтай.

Хүдөө ажахын машинануудые зэһабарилга үшөө дорой байдалтай. Энэ шухала хүдэлмэри ородоо 62 процент гүйсэдхэгдэнхэй. Жэшээлхэдэ, тракторна 42 плугуудайнь ородоо 29 зэһабарилагдаа. Тракторна 13 сеялкэнүүдэй 8 зэһабарилагдаа. Мүн эдэнэй зэһабарилгын шанар тон муу. Жэшээлхэдэ, 28 рядна сеялкын хүрэнгэ хэдэг хайрсагынь нэгэ сантиметр хүртэр забһартай, хүрэнгэ хаядаг аппарадайнь кэтушка зэһагдаагүй байба.

Энээнһээ байтагай түс МТС-эй главна механик нүхэр Крюков зарим зэһабарилагдаха ехотой машинануудайгаа хаанашье байнысень мэдэхэгүй байнаа. Юуб гэхэдэ, нүхэр Крюков ба Сандаков хоертой поли дэгүүрынь ябажа ябатарнай (сэхынь хэлэхэдэ тэдэнэрэй полинуудаа, бригаданууд-дайнгаа станууде мэдэхэгүй дээрэһээнь гөөрижэ ябатартай) моридые эдэлүүлдэг «кормушка» болгогдошоһон нэгэ тракторна сеялкые тэдэнэрнай оложо, шэнэ «открыли» хэбэ. Нүхэр главна механигнай тэрээнэдэ урмашажа, «энээнһээ хойшо поли дэгүүрээ ябажа байха ехотой юм байна» —гэжэ сэхэеэ хөөрэжэ ябатарынь, баһа нэгэ «олзо» тушаалдаба. Энэнь—хоер культиватор... нэгэнь занмкада жэбэржэ бутаржа хэбтэбэ.

Нүхэр Крюков ба Сандаков гэгшэд үгөө мүнөө хабарайнгаа тарилгада орохо гэжэ байтараа нимэ жэгшүүритэй юумэнтэй ушархадаа люураашье улайгаагүй, харин «эдэ малшад гээшэ техникые хүндэлдэггүй бузар лэ эсэ даа»—галдэжэ бидэнэртэ һөнгэргүйгөөр хөөрэжэ ябабад.

Теэд тэдэнэр өөһэдөө хэрэзэргэ техникые хүндэлдэг, техникые зүбөөр ашаглаха тухай партийн заһабариие ямараар дүүргэдэг хүнүүд гээшэб? Энэ асуудалда дээрэ хэлэгдэһэн баримтануул дүүрэн харюу үгэнэ. Мүн «дабһаланььегүйгөөр» нэмэжэ хэлэхэдэ болохо байна. МТС болбол 50 шахуу предплужникгуудтай байбашье оройдоо 2 плуугаа предплужник хэһэн байха юм. Гэхэ зуура, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоол хадаа предплужник хэрэглэхэ ябадалда онсо анхарал хандуулһан байна.

Хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ горючи ба түлишэ болон түрхихэ тоһо бэлэдхэхэ ябадал таһалдаал байна. МТС болбол керосинаар ородоо 18 процент хангагдахай. Бензин 27 центнер, автол 59 центнер үшөө дутуу байна. Мүнөө МТС-эй газаа нэгэшье килограмм пигрол ба нэгэшье килограмм дизельнэ тоһон байхагүй юм. Тиихэдэ хатуу түлишэ (модо) бэлэдхэхэ түсэб 54 процент гүйсэдхэгдөө гэжэ мэдээ үгэһэн байна. Шалгаад үзэхэдэ энэнь шал худал, нюдэ далдалһан ябадал байба. МТС-эйшье газаа, нэлэвой станууд дээрэншье зөөгдэһэн түлишэ байбагүй. Жэшээлхэдэ, Калининай, Сталинай нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудта нэгэшье монсогор бэлэдхэгдэһэн модон (тракторай түлишэ) байхагүй юм.

Тус МТС-тэ трактористнуудай кадрнуул дутагдалтай. Гэбэшье, МТС-эй директин болбол энэ жэлдэ механизаторска кадрнуулые бэлэдхэхэ түсэбөө таһалдуулһан байна. Колесно тракторта хүдэлмэрилхэ 30 трактористнуудые бэлэдхэхын ороно ородоо 16 хүниие һургажа байна. Теэд, тэдэнэрэй һуралсалынь тон муугаар эмхидхэгдэнхэй. Хүдөө ажахын машинануудые шудалалгаар 70 час һураха байһан аад, мүнөө нэгэшье часай хэшээл хэгүй. Слесарна хэрэг шудалалгаар 130 час һураха байһан аад, ородоо 2 час һураһан байна. Агротехника, хүдөө ажахын Устав зааха талаар мүн лэ нимэрхүү байдалтай.

Хушар нимэһээ һургашадайнь эрдэм мэдэрэл тон һула. Үнгэрхэдөө зарим һургадынь тракторнуудай маркые илгаруулагүй байшоо.

Гадна, трактористнуудай мэргэжэлые тогтоолгүүлхэ ябадал энэ жэлдэ бүриншье ябуулагдаагүй.

Эдэ бүхы дутагдалнууд юун дээрэһээ гараа гээшэб?

Эдэ бүгэдэ хадаа үүсхэлгүй, оһол хүтэлбэриин үрэ мүн болоно. Хамагай түрүүндэ энэ МТС-тэ түрүү дүй дүршэлтэй, алдарта хүнүүд — Социалистическэ Ажалай Геройнуудай биинь бүгэдэндэ мэдэжэ болоо. Эдэнэрэй түрүү дүй дүршэл бүгэдынь шадабари болгогдоһон, тракторист, дархан, хүдэлмэрилэгшэ бүхэниинь эдэнэр шэнгеэр ажаллаха ехотой байгаа гэжэ һанаа гэһэн, хэрэг байдал тад ондоо байба. Директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Сандаков, эхин парторганизаци (секретариинь нүхэр Очиров) болбол трактористнуудаа ба заһабарилгын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда партийно-политическэ ба нинтэ-ойлгуулалжэ хүдэлмэри ябуулдагүй, социалистическэ мүрысөөе дилэнхи олон тракторна бригадануудай хоорондо ехо тэдыгээр эмхидхэһэн байна. Үндэр ургасын түлөө тэмсэл соогуур социалистическэ мүрысөөн үзэгдөөгүй ехэ хүсэтэйгөөр дэлгэржэ, колхозно тарящад ба МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдые тон олоорынь элсүүлжэ, тэрэ хадаа шинэхэны хүдэлгэхы хүсэн болоһон байна. Теэд, тус МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд ба парторганизаци болбол энэ үсые зүбөөр хүтэлбэрилхэ тушаа энэ гэхэ хүдэлмэри ябуулаагүй. Үлүүдэхэдэ нүхэр Сандаков болбол политическэ хүдэлмэреэ хаяжа, үнэ сагһаа хойшо директорэй орложо гансахан лэ ажахын асуудалаар ородолог болшоохой. Теэд, ажахыншье хүдэлмэриин задагай зайдан байһан тухай дээрэ хэлэгдэһэнһээ гадна, тус МТС болбол мүнөө хүртэрөө нилээд олон колхозуудтай гаа тоосоогүй, ородоо 3 колхозтой типовой договор баталһан байха юм.

МТС-эй директор нүхэр Казанцев болбол үнэ сагһаа хойшо Улан-Удэ гороотогэр бүлын «хүндэ байдалай» шалтагаанаар байрлажа, «хабарай тарилгын үнэртэр бусаха арга болохогүй» гэжэ һуунна.

Нимэ байдалые сэашадаа тэсэжэ болохогүй. Энэ бүхы дутагдалнуудаа ойрын хэдэхэн үдэрнүүд соо зайсуулан заларуулжа. хабарай тарилгые ажалтатайгаар үнэргэхын тулада МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд болбол доторойгоо бүхы резервнүүдые алсүүлхэ ехотой болоно.

Энэ хэрэгтэ Курумканай аймагай хүтэлбэрилэгшэд ба республикын хүдөө ажахын Министерство оролсохо ехотой болоно.

Ц. Цыбиков,
Н. Цоктоев.

„Бурмонголлес" трест сезонно түсэбөө дүүргэбэ

«Бурмонголлес» трестын системэ 1948 оной апрелиин 7-ой үдэр модо бэлэдхэлэй сезонно түсэбые бүхы шатаарынь дүүргэбэ. Трест хадаа энэ сезон соо модо отологдоо түсэбые үридшалан 113 процент дүүргэжэ гүрэндөө 141 мянган кубометр модо үлүүлэн тушаагаа.

1947 — 1948 онуудай намар-үбэлэй сезоной модобэлэдхэлэй түсэбые Байгалай, Курбын леспромхозуул, Хандагатайн, Эрийскэ мехлесопунктнуул холо үлүүлэн дүүргэжэ социалистическэ мүрысөөнэ түрүүлэн ябана. Тиихэдэ модо бэлэдхэлэй сезониие муу бэлэдхэлтэйгээр ба хожомдолтойгоор эхилһэн Онохойн лесокомбинат февраль ба март һарануудта һайнаар хүдэлмэрилһэн дээрэһээ түсэбөө апрелиин 5 хүртэр холо үлүүлэн дүүргэжэ, түрүүшүүлэй зэргэдэ гараа.

Мүнөө республикын ой модоной ажаүйлэдбэриин предприятинуудай коллективүүд БМАССР-эй 25 жэлэй ойн үдэрые ажалай эрхим амжалтануудаар угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлжэ, ажалаа улам эршэгэйгээр ябуулна.

Гэхэтэй хамта, модошодой дунда гээгдажэ ябаһан предприятинуул бии. Хорнин леспромхоз, Сэлэнгын шпалозавод, Хандагайн мехлесопункт модо отологдын, шэрэлгын түсэбүүдые дүүргэгүй.

Тиихэдэ, модо отологдын ба шэрэлгын хүдэлмэриие түргэдэхэ, тэрэнэй хэлэхуугаар модо урадхуулгын хүдэлмэридэ бэлэдхэлые эршэтэйгээр ябуулха зорилгонуул трестын бүхы предприятинуудай үрэ табигдаад байна.

Майн 1 болтор үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалые усадхаха

Бидэнэй дүй дүршэл

Ород алфавит дээрэ зохеогдоһон буриад-монгол үзэг бэшэгтэ арад зониие һургаха хүдэлмэридэ бидэ, Ярууныи аймагай Дом нинско эхин һургуулиин багшанар эдэбхитэйгээр хабаадалсанхайбди.

1946 — 1947 оной һуралсалай жилдэ үзэг бэшэг мэдэхэгүй ба багга мэдэхэ хамта 67 колхознигууд һуралсалда хабаадуулжа, 50 хүниие һурган гаргаһан байнабди

Энэ һуралсалай жилэй эхилхэтэй хамта 47 колхознигууд һуралсалда хабаадуулагдза. Неделидээ 2 дахин 3 — 3 часай занятиг үнгэргэдэг. Февралиин 18-да 23 хүн үзэг бэшэгтэ гүйсэд һургагдажа гараа. Бэшэниинь хабэрай тарилгын эхилгэр һургуулияа дүүргэхэ байна.

Ехэ наһатаниие үзэг бэшэгтэ һургахатай хамта кружогуудые эрхилэгшэ, багша Д. Балданова занятиингаа һүүлээр, газетэ, журналнуудай материалаар хөөрэлдөө хододоо үнгэргэдэг. Тэрэ кружогто һуралат колхознигууд Эхэ орон доторхи ба хилын саналхи һонинуудые тон һонирхолтойгоор шагнадаг, бурят хэлэн дээрэ гараһан номуудые, газетэнүүдые дуратайгаар уншадаг болонхой.

Ехэ наһатаниие үзэг бэшэгтэ һургалтын удхашанар тухай ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха гээшэ ехэ шухала. Юундэб гэхэдэ, зарим наһажалал хүнүүд мүнөө болоһон хойно номдо һураха гээшэ дэмы гэжэ бододог ушар байдаг. Жишээлхэдэ, недондо жилэ нүхэр Хабарегзенова «багадаа һураагүй аад ла, мүнөө хайшаншье гээ һаа һурахагүй байнаб» гэжэ хэлэһэн юм.

Теэд, багша нүхэр Балданова тэрэ колхозницатай һайнаар хөөрэлдэжэ, тэрэниие һургаха хэрэгтэ тусгаар анхаралаа табижа, һуралсалай жилэй дүүрэтэр үзэг бэшэгтэ гүйсэд һургажа шадаа. Мүнөө нүхэр Хабарегзенова газетэ ном уншахаа гадна, МТФ-дэ бүридхэл хэжэ байна.

Кружогойнгоо занятиие ажалшан арадай ажабайдалтай хөдбоотойгоор үнгэргэхэдэ һайн, тиихэдэ урогуудынь һурагшалта тон һонирхолтой байдаг. Уншалгын урогто «Бурят-Монголой Үнэн» газетэ дээрэһээ арадай ажахын дэбкэлтэ ба колхозой ажабайдал тухай материалнуудые сутлуулжа, уншалга үнгэргэхэдэ һонирхолтой болодог.

Гадна, бэшэлгэдэ һургахадаа эгээн түрүүшээр хүн бүхэндэ өөрынь нэрэ обог, үхибүүдэйнь нэрэ, һүүлээрынь расписка, справка ба мэдүүлгэ гэхэ мэтын хэрэгсэлтэй эвүйлнүүдые бэшүүлжэ һургахада таарамжатай дээрэ һанагдана. Гэртээ хэһэн даабаринень алгадгүй хаража, хододоо сэгнэлтэ үгэжэ, хүн бүхэндэ алдуу дутууень заһажа үгэхэ гээшэ зайлашагүй хэрэгтэй.

Иимэ дүй дүршэл хадаа кружогто һурагшадые үзэг бэшэг шудалалгада шуналтай болгохо юм.

Бидэнэр Домнинско-сельсоведэй колхозуудта үзэг бэшэг шудалалые иимээр үнгэргэжэ, майн 1-эй һайндэр болтор хүдэлмэреэ амжалтатайгаар дүүргэхэмнай.

Д. Цыдыпов.

Домнинско эхин һургуулиие даагша.

Культармеец Дарижаповагай амжалта

Торгин аймагай Доодо Бургалтайн сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо үзэг бэшэг шудалалгын хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдажа байна.

Туо колхозой үзэг бэшэг бага мэдэхэ ба мэдэхэгүй хори гаран колхознигууд һуралсалда хабаадуулагданхай. Мүнөө тэргэнэй олонхинь газетэ болон уранһайханай литература уншажа шададаг, гадна зарьманиинь бэшэдэг болонхой.

Үзэг бэшэг шудалагшадай кружогые эрхилэгшэ культармеец нүхэр Дашижапова эна түрүн түрүн хэрэгтэ ехэхэн оролдолго гаргаг. недели соогоо гурэ дахин хэшээлээ һайн шанартайгаар үнгэргэдэг байха юм.

Теэд, аймагай арадай гэгээрэлэй таһаг эна оролдолгыень зааханшье дэмжэдэггүй, саарһа, карандаш ба бусад хэрэгсэлнүүдээр оройдоошье хангадаггүй байна. Һуралсалай жилэй эхилхэһээ хойшо аймОНОгэй инспектор нэгэшье ерэгүй байха юм.

Тэдэ зуу гаран хүнүүдтэ майн 1 болтор бурят-монгол үзэг бэшэгые түйсэд шудалуулжа гаргахын түлөө нүхэр Дарижапова тэмсэжэ байна. Аймагай гэгээрэлэй таһаг хүдэлмэридэнь туһалха ба тэрэзнэй һайн дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо зэргэтэй.

Ч. Банзарацзев.

Хэн бидэниие гээгдэлдэ оруулааб?

Курумкапай аймаг соо 1947—48 оной һуралсалай жилдэ бурят-монгол үзэг бэшэг мэдэхэгүй ба бага мэдэхэ 1.099 хүн һуралсалда хабаадуулагдаха байһан аад, мүнөө 774 хүн һуража байна.

Энэ шухала хэрэгые һайнаар ябуулжа байһан колхозууд нилээдгүй олон юм. Мүнөө Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо (парторгнь нүхэр Ешонов) үзэг бэшэг мэдэхэгүй 55 хүнүүд 100 процент һуралсалда хабаадуулагданхай. Кружогынь ном, тетрадь, карандаш болон һуралсалай бусад хэрэгсэлнүүдээр гүйсэд ханцагданхай.

Мүн «Ленинская Искра». Ленинэй, Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудта кружогуудайнь заняти һайн шанартайгаар үнгэргэдэг. Кружогуудые эрхилэгшэд культармеец нүхэр Самбилова, Хонхинын эхин һургуулиин багша нүхэр Х. Радлаев гэгшэд үзэг бэшэг мэдэхэгүй хүнүүдые һургаха хэрэгтэ тон оролдосотойгоор хандажа, занятиие һайнаар үнгэргэдэг байна.

Тиин гэһээ аймагаа гэдэргэнь татагшад бии байна. Жишээлхэдэ, аймагай варим колхозуудай ба эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй бурят-монгол үзэг бэшэгтэ арад зониие һургаха талаар БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоолые бүүлүүлхын түлөө ёһотоор оролдодоггүй дээрэһээнь, Үшөө 325 хүн һуралсалда хабаадуулагдаагүй үлэһэн байна.

Мүргэнэй сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозоо һураха ёһотой 104 колхозниг-уудайнь 83-ниинь һуралсалда хабаадуулагданхай, кружогойнь заняти тон муугаар үнгэргэдэдэг ба занятиһаа гэзэгдэлгэ ехэ олон.

Тус аймагай центрын эдэбхитэнэй кружогой заняти тон доодо хэмжээндэ үнгэргэдэнэ. Гадна заримдаа нэгэшье хүнэй ерэдэггүй дээрэһээ занятинь таһалдадаг ушарнууд бии. РОМВД-гэй начальник нүхэр Федоров саг үргэлжэ командировкодо ябанаб гээд, занятидаа нэгэшье ерэдэггүй. Теэд, аймагай партийна организацийн зүгһөө тааража хэмжээ абадаггүй байха юм.

Үзэг бэшэг мэдэхэгүй ба бага мэдэхэ хүнүүдые һургажа гаргаха болзор — майн 1 ойртожо ерээ. Энэ үлэһэн хугасаа соо һураха ёһотой хүнүүдээ 100 процент һуралсалда хабаадуулжа, үзэг бэшэгтэ гүйсэд һургажа гаргахын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ тон шухала байна.

З. Сажинов.

Редакциида ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

Ямар зорилготой андалдаан бэ?

Ярууныи аймагай Үльдиргын сомоной Серовка гэжэ деревниде 1920 гаран оной үеэр Арадай гэгээрэлэй Комиссариадһаа үгтэһэн мүнгөөр хоер класстай, багшанарай таһаггай, хубсаһа үлгэдэг таһаггай ба мастерскойтой, гадна багшанарай квартиратай эхин һургуулиин гэр бариндаһан юм.

Энээнһээ урда байһан аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Аюшеев, аймагай арадай гэгээрэлэй таһагые даагша Миронов хоер 1946 ондо тэрэ һургуулиин гэрые тус сомоной Кировай нэрэмжэтэ колхозтой һургуулиин байрада огто таараншагүй, гэрэл багатай үйтан гэрээр андалдуулһан байна.

Энээнһээ боложо тус һургуулиин багшанар мүнөө байха квартирагүй байна.

БМАССР-эй гэгээрэлэй Министерство тэрэ гэрые һөөргэнь һургуулидань бусаалгажа, гэмтэ хүнүүдтэ эзмыень эмасуулха талаар хэмжээ абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Д. Ширабон.

Туһаламжа хүлеэһээр үнинэйбди

Торгин аймагай «Улаан Номто» колхоз 1946 ондо радиоузелтэй боложо, бүхы колхознигуудай гэриүүдтэ, һургуулида ба контородо хамта 60 гаран репродуктор табигдаад, Москва, Улан-Удэ городуудһаа радиодамжуулга пэбтэрүүлэгдэдэг болоһон юм.

Теэд радиоузелынь эбдэржэ, хүдэлмэрилхэеэ болиһоор 10 гаран һара боложо байна. Тэрээнэ заһабарилуулха гэжэ тус колхозой правлени аймагай радиоузелай начальниг-та, мүн Улан-Удын «Союзтехрадиодо» хэдэн дахин хандаһан байна. Гэбэшье колхозой гуйлтада тэдэнэр орэйдоошье анхаралаа табинагүй.

Д. Цыдыпов.

Хэзээ заһабарилуулха юм?

Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз энээнһээ урда жилүүдтэ хоер һайн банитай байһан юм. Мүнөө гэрэ банинуудайнь пеэшэнгүүдэй эбдэрһэн дээрэһээ колхозой гэшүүн банида ороногүй.

Теэд колхозойнь правлени тэдээниие заһабарилуулха талаар ямаршье хэмжээ абанагүй.

Ц. Бимбаев.

Республикынгаа 25 жилэй ойн баярай үдэрые ажалай эрхим бэлэгүүдтэйгээр угтахын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Гүрэнэй заводой коллектив һайн амжалтануудые түйлажа байна. Энэ бүхы цехүүд ба бригадануудь хүдэлмэришэд өөһэд хоорондоо мүрысөн ажаллана.

1948 оной февраль ба март һарын мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргахада, хүдэлмэришэдэй өөһэд хоорондын мүрысөөндэ залуу стахановка нүхэр М. К. Тарасова түрүүлэн ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. К. Тарасова ажаллажа байна. Энэ нүхэр үгэр бүри 3-4 даалгабари дүүргэдэг юм.

И. Красавцевай фото.

Уласхоорондын шэнжэлэл

УЛАСХООРОНДЫН ЭБ НАЙРАМДАЛ БА АЮУЛГҮЙН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛДЭ ТУЙЛАГДАҺАН ҮШӨӨ НЭГЭ ИЛАЛТА

Эб найрамдажа, хани барисажа ба харилсан туһалалсажа байха гухай советско-финляндска договорто гар табигдаба.

Амгалан тайбан ажалай ба аюулгүй байдалай шэнэ найдалгануудай нэгэнь байһан тулада энэ договорые Советскэ Союзай арадууд гүнзэгы хапгалтатайгаар угтаба. Манай ороной баруун хилые тойрон бултандаа бидэнтэй эбтэй гүрэнүүд бии болоо. Германска агрессиин магадгүй һэргэхэ болоо һаа, тэрээндэ эсэргүү хамтын хэмжээнүүдые хараалһан манай хүршэнэртэй эб найрамдажа, хани барисажа ба харилсан туһалалсажа байха тухай договорнууд хадаа эб найрамдалда дуратай арадуудай хуби заяан тухай, эб найрамдалай ба аюулгүйн хэрэг тухай советскэ правительствын гаргажа байгаа айхабтар ехэ оролдолгын үрэнь мүн.

«Хэрбээ тиимэ агрессиин дабтагдаха болоо һаань, өөһэдынгөө арадуудай үмэнэ ба бидэ хоер хамтадаа харюусаха болоходи», — гэжэ эб найрамдажа, хани барисажа ба харилсан туһалалсажа байха тухай советско-финляндска договорые баталхые дурадхаха зуураа Финляндска республикын президент Паасикиви гэгшэдэ нүхэр И. В. Сталин бэшээ һэн.

Советскэ орон болбол оршожо эхилһэн түрүүшынгээ үдэрһөө хойшо Финляндида хандахадаа, эб найрамдалай, үнэн зүб байдалай түлөө тэмсэгшын хэлбэришэгүй нэрэ хүндые манай орондо хожомоорынь алгаһон тэдэ принципүүд дээрэ үндэһэлдэг байгаа.

Договорто гараа табиха зуураа үгэ хэлэхэдэ Финляндиин премьер-министр Пеккала энээн тухайда һануулба. Тэрэ нигэжэ хэлэбэ:

«Финляндиг тухайда 1917 ондо түрүүлэн Генералиссимус Сталинай хэлэһэн хани харилсаанай үгэнүүдые финляндска делегаци мэдэнэ, һайса, нанаа, эдэ үгэнүүдынь финскэ арадай сэдьхэл бодолдо һайнаар нанагдажа хэтэдээ үлөө».

Советскэ арадай һайн хүсэл зориг тухай финскэ арадта эгээн түрүүн хэлэһэн хүн хадаа И. В. Сталин байһан юм. И. В. Сталин болбол финскэ хүдэлмэришэдэй үрэалаар 1917 оной ноябрьда финляндска социал-демократическа хүдэлмэришэнэй партийн съездэ Гельсингфорсдо (Хельсинки) ошоо һэн. Советскэ правительствын нэрэһээ съездэ баяр хүргэхэдээ, нүхэр Сталин хадаа сүлөөтэйгөөр өөрынгөө хүбы заяае тодорхойлхо финскэ арадай эрхэ тухайда мэдүүлһэн юм.

1917 оной декабриин 31-дэ советскэ правительство болбол Финляндиин бэеэ даанги байдалые мэдэрһэн байгаа. Энээн тухайда Арадай Комиссарнарай Советэй декредтэ В. И. Ленин ба И. В. Сталин гараа табиһан байнад.

Финляндска арад өөрынгөө түүхэ соо эгээн түрүүлныхиеэ сүлөөтэйгөөр ба бэеэ даан оршожо байха эрхэ абаһан байна.

Гэбэшье, финляндска арадай интересүүдтэ зүрилдэдэг реакционно хүсэнүүд Финляндиин дотоошье, тэрээнэй хилын саада тээшье байһан юм. Мүн мүнөөшье байдагынь нюуса зүйл бэшэ. Тэдэнэр хадаа Финляндиие империалистическэ бүлэгүүдэй наадалгын хэрэгсэл болгохо, Советскэ Союзда эсэргүү шэглүүлэгдэһэн хороо политикын зэмсэг болгохые пэдэдэг байгаа. Финляндска арадай хуби заяанда хүртэһэн хатуу шэрүүн шалгалтанууд тиимэ политикын ехэ аюултай байһаниие харуулба. Советскэ Союз хадаа финляндска арадай бэеэ даанги байдалые хэлбэришэгүйгөөр хүндэлдэг ба тэрээнэй национальна интересүүдтэ нарин анхаралтайгаар хандадаг.

Советскэ орон болбол Финляндида хандахадаа советскэ гадаадын политикын хэлбэришэгүй принципүүд мүн болохо ондоо гүрэнэй национальна бэеэ даанги байдалые ба гүрэн турын эрхэ сүлөөе хүндэлхэ, оропуудай адли тэгшэ эрхэтэй байдалые сахиха, тэдээнэй дотоодын хэрэгүүдтэ яабашье хамааралсахагүй гэһэн принципүүдые баримталан хандадаг байна.

Һүүлэй хэлсээнүүдэй ябажа байха зуура, советско-финляндска договорой үндэһэндэ Финляндиин правительствоор дурадхагдаһан проект табигдаһан байха юм. Өөрынгөө хойто хүршын интересүүдые советскэ ороной хүндэлжэ байһанай гүнзэгы гэршэлэлгэ өнэзн дээрэһээ харагдана.

«Дайн сэрэг ябуулхын уг зорилготойгоор манай территориие хэрэглэхые хэн нэгэнэй хэрбээ хүсөө юм һаань, Финляндиг гансаардаха болоногүй гэһэн найдалгые энэ договор манда үгэнэ. Өөрын эрхэ сүлөөтэ гүрэн болоходомнай энэ договор манай байдалые бэхижүүлнэ», — гэжэ «Ню Тид» гэжэ финскэ газетэ бэшээ һэн.

Тус договор хадаа эб найрамдажа ба хани барисажа байха үзэлөөр, хоер ороннуудай хоорондо экономическа ба культурна барисаае хүгжөөжэ ба бэхижүүлжэ байха эрид зориг оригоор нэбтэрһэн туладаа Финляндиин экономическа талаар хүгжэн дэбжэхэдэнь ба культурна талаараа һалбарап бадархадань таарамжатай эрхэ байдалнуудые бии болгоно гэжэ финскэ бусадшье газетэнүүд зүбөөр тэмдэглэнэд.

Финляндиг болбол эб найрамдалые ба аюулгүйе дэмжэхэ хэрэгтэ зорюулагдаһан бүхы хэмжээ-ябуулганууда топ үнэн сэхэрэ хабаадалсаха зүбшөөлөө СССР-тэ адли баһа мэдүүлбэ.

Энээгээрээ Финляндиг юу харуулааб гэхэдэ, миин лэ демократическа эб найрамдалые һайшаагша байһанаа харуулһан гэды бэшэ, харин Финляндиие антисоветскэ тухирдалгада татажа оруулха гэһэн һэдэлгээ мүнөөдэр хүртэр орхеодүй финскэ ба гадаадын тодорхой нюурнуудай талаһаа үгтэжэ байгаа тухидалгын «зуб шөөлнүүдэй» хажуугаар гараба гэжэ харуулһан байха юм. Финляндиг хадаа договорто гар табихадаа Европо ба бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай ашаг туһаа өөрынгөө бэеэ даанги политикые ябуулхаар болэн байһанаа харуулба гээшэ.

Советско-финляндска договорой уласхоорондын удхашанар айхабтар ехэ юм. «Тус договорто гар табилгые,—гэжэ В. М. Молотов хэлээ һэн,—манай үүрэнүүдэй арадуудһаа гадна, мүн баһа эб найрамдалай ба прогрессэй бүхы хани нүхэд хангалтатайгаар угтаха».

Тиигэжэ үдэрһөө үдэртэ сталинска гадаадын сэсэмэргэн политика эб найрамдалай тугые тойруулан улам бүри шэнэ хүсэнүүдые суглуулжа байнал.

ВЕНГРИИН ТҮҮХЭЛЭХИ ГАЙХАМШАГТА ДАТА

Венгридэ һүүлэй үдэрнүүд гайхамшагта баярай ёнололоор тэмдэглэгдэбэ. Венгерскэ арад болбол фашистска богоодшолгоһоо өөрынгөө ороной сүлөөлэгдэһэнэ турбадахи ойе һайндэрлэбэ. 1945 оной апрелиин 4-дэ советскэ сэрэгшэд немецко-фашистска бузарнуудай һүүлшын үлэгдэлнүүдые венгерскэ газар дээрэһээ үлдэжэ гаргаһан юм.

Теэд, мүнөө Венгри болбол арадай демократитай прогрессивнэ орон, өөрын эрхэ сүлөөтэй гүрэн болонхой.

Баяр ёнололой үдэртэ, Будапештын Геройнуудай талмай дээрэ ханхинан дуулдаһан Венгриин президент Тильди Золтан гэгшын простой ба тодо һонор үгэнүүд соо венгерскэ арадай ажабайдалда болоһон түүхэтэ хубилалтанууд соностобо. Президент болбол хэдэн миллион юрын хүнүүдэй һанажа ябаһан һаналые үгэ болгон хэлэһэн байгаа. «Советскэ Союз, — гэжэ Тильди хэлээ һэн, — манай ороние сүлөөлжэ, бэеэ даанги гүрэн байгуулха аргаболомжые манда үгөө. Фашизмда эсэргүү агуухэ тэмсэлшэ, гениальна полководец Генералиссимус Сталин, гансаханшье манда бэшэ, мүн бусадшье арануудта эрхэ сүлөөе үгөө. Бидэнэр ажабайдалаа шэнээр эхилээбди, һандархэй бүтархай газар дээрэ шэнэ ороние байгуулаабди. Тиин мүнөөдэр, шэнэ ажабайдалые байгуулхын түлөө тэмсэл эхилһэнэймнай ашань харюулагдаа гэжэ хэлэжэ шадаха байнабди».

Баярай һайндэрэй үдэр Геройнуудай талмай дээрэ советскэ сэрэгшэд болбол немецко-фашистска бузарнуудай һүүлшын үлэгдэлнүүдые венгерскэ газар дээрэһээ үлдэжэ гаргаһан юм.

Теэд, мүнөө Венгри болбол арадай демократитай прогрессивнэ орон, өөрын эрхэ сүлөөтэй гүрэн болонхой.

Венгриин Советскэ Армиин сүлөөлһэнэй дашарамда тэндэ болоһон бүтээдэрадай баяр ёнололнууд хадаа бага бэхи эб найрамдалай ба уласхоорондын хани барисаанай түлөө тэмсэжэ байһан гол хүсэн мүн болохо демократическа лагериин бэхижэһэнэй толотомо гэршэлалгэ болобо.

М. АФОНИН.

Дээдэ Березовкын гончарно-черепичнэ шабарые хэрэглэлгэ

Гончарно-черепичнэ болбол хүн бусад материалнуудта орходоо шаналхэды булюу һайн байбашье, манай Монголдо хүсэд хэрэглэгдэнэгүй. Энэ Дээдэ-Березовкын черепичнэ заводи пичнэ үйлэдбэрилгые шудалха тэсэшэгүйгөөр нобшоруулжа байна. Нэ дулдыдана.

Лабораторно шэнжэлэлгээр эли нэй ёноор, жэл соо 350 мянган черепичнэ үйлэдбэрилэн гаргаха черепичнэ завод бүри Эсэгэ ороное гаалгын дайнай урда тээ барилгаа н аад, мүнөөшье хүртэр хүсэд лалгада оруулагдаагүй байна. Дээ зовка горхоной баруун эрьеые гончарно-черепичнэ шабар элбэгэ он ба эгээл эндэ Черепичын завод дажа эхилээ һэн.

Тус завод 1940 ондо 72 мянга бэр черепичнэ үйлэдбэрилэн гаргаа Эсэгэ ороное хамгаалгын дайнай үе дэлмэреэ зогсоогоо һэн. Дайнай хүдэлмэринь баһа дахин үргэлжэлэ

Энэ завод хоер жэл шахуу хүдэ жэ байһан болобошье, мүнөө Чер хүсэд ашаглагдаһагүй гэжэ тоолоо тэй. Мүнөө байһан үйлэдбэриин нүүдые шэнэдэн хубилгаха гэһэн торно туршалгын баримтануудай б башье, заводой хүтэлбэрилэгшэд хайша хэрэгээр хандана. Мүнөө хайшан гэжэ шабараа болбосоруу хай биратай юумэ мэлэнэгүй.

Тиин, барилгын эна шухала материалые зүбөөр ашаглаха, гансахан заводской аргаар үйлэ гаргаха бэшэ, мүн жэжэ түхэлэй скойнуудые эмхидхэхэ ябадалда зүгһөө ехэхэн анхарал хандуулагдаг на.

Бурят-Монголой АССР-эй арадай һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ түсэ черепичэ үйлэдбэрилэн гаргалые н ябадал хадаа барилгын инж риалда тусхай анхарал хандуулһан гэршэлжэ үгэнэ. «Дээдэ-Березовкы пичнэ заводые жэл соо 350 мянга черепичэ үйлэдбэрилэн гаргала гөөр һэргээн бодхоохо», —гэжэ н лэй түсэб тухай хуулп соо хэлэ

Барилгын материалнуудай Упра хүтэлбэрилэгшэд черепичэ үйлэ гаргалые аймагуудта нэбтэрүүлэ миин лэ хоёноор шашалдажа байн хажуудаа байһан гансахан завод ашаглажа шадаагүй байһаар. Чер хушахада балэ мүртэй ба шэрдэг заһабари хэрэглэдэггүй байха юм.

Барилгын материалнуудай Упра ба тус заводой хүтэлбэрилэгшэд женерно-техническэ хүдэлмэрилэг асуудалнуудай онсо удхашанатай нине хараадаа абан. зохихо хэмж абаха байһан аад. мүнөөшье бол тэй юумэ хэнэгүй.

А. Дам
горно инж

ЗАРЛАЛ.

Байгша апрелиин 13-най үдэ часта Буряат-Монголой управле союзай байшанда драматург Аполл даевай «Алларта гахайша» гэжэ р татай пьесые зүбшэн хэлсэлгэ дэхэнь. Тэрээндэ хабаадалсахые урилгана. Адресынь: Улан-Удэ, улица, 26.

БМАССР-эй

Хэрюусалгата редак
Д. Д. ЛУБСАН

Республиканск радиодамжуулгын прогр

Апрелиин 13.

7.00 — Радиогимнастика. 7.1 публика доторхи һүүлэй мэдэ 7.40—Хүнгэн хүгжэмэй концерт —Республиканска газетэнүүдэй нууд. 8.35 — 8.58 — ород 19.00 — Үхибүүдтэ зорюулһан га. 19.30 — «Бурят-Монголой рын ба искусствын ажал гэжэ циклһээ дамжуулга. 20.0 на темэтэй дамжуулга (бурят-мо лэн дээрэ). 20.15 — А. Гончаро баригшад» гэһэн романһаа нүүд. 20.30 — «Бурят-Монголой хэблэл 25 жэл соо» гэһэн стат — Бурят-Монголой Гүрэнэй филар артистка Семенова Чайковскийн нуудые дуулаха. 21.00 — Кол та зорюулһан дамжуулга (бурят хэлэн дээрэ). 21.15 — Хүгжэм тракт. 21.20 — Республика һүүлэй мэдээсэлнүүд. 21.35 — антракт. 21.40 — 21.55 — материалнуудь.

МҮНӨӨДЭР КИНОТЕАТРНУУДТА

«Прогресс» —«Бүхэнтэйхэн

«Эрдэм»—«Далай дээрэ

түлөө»

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80, зам. редактора—23, ответ секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства—3-23 (2 зв.), культуры и быта, промышленности транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.), объявлений—2-64 (2зв.). Для междугородних переговоров—16.

Н—00334. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж